

Bilaga Simrishamn-Östra Göinge

Skånes bästa offentliga platser

Stadskvaliteter i Skåne

Per Blomberg 2020

Simrishamns kommun

Simrishamns kommun ligger i sydöstra hörnet av Skåne och har totalt 19 197 invånare (2020-09-30). Huvudorten har 6883 invånare (2019) och är 481 hektar stor vilket ger 14,31 invånare per hektar. Tätheten är därmed nära medelvärdet för Skåne.

Simrishamn har vikingatida anor och fick troligen stadsrättigheter på 1200-talet. Sankt Nicolai kyrkan är troligen från 1100-talet i dina äldsta delar. Staden var en viktig handelsplats och hamn för trafiken till Bornholm under medeltiden. Efter det att Skåne blev svenskt minskade stadens betydelse men fick fart under 1800-talet med ökad handel, fiske och järnvägens ankomst som slutstation på österlenbanan. Sedan andra världskriget har staden blivit centrum för turismen på Österlen. År 1960 bodde knappt 4000 invånare i staden vilket ökade till 6 000 år 1980 och har sedan bara sakta ökat. Den centrala staden har sin medeltida prägel med slingande gator och låga gatuhus. Mitt i centrum ligger det medeltida torget vid kyrkan och rådhuset. Hamnen byggdes relativt sent i början av 1900-talet och har blivit en attraktiv plats för turismen.

Brunnsgatan mot väster.

Storgatan mellan hamnen och torget i östra Simrishamn.

91 Hamntorget

Den gamla bebyggelsen går ända ner till hamnen och bildar en trevlig plats mellan hamnbassängen och hamngatan. Tidigare dominerade fiskenäringen hamndelen men med tiden har turismen blivit allt viktigare och det har byggts en ny byggnad på firen med kiosker, restaurang, servicefunktioner för gästhamnen etc. Torgytan används delvis som parkering och delvis för sittplatser där besökare kan slå sig ner. Längs hamngatan finns flera restauranger och hotell som lockar besökare. Tätheten i staden är relativt hög och platsen ligger strategiskt längs huvudstråken som samlas i hamnen. Tåg- och busstation ligger cirka 500 meter bort åt sydväst. Serviceutbudet är begränsat men ökar på storgatan in mot centrum. Hamnen i sig kan ses som en målpunkt tillsammans med de många restaurangerna i området. Få bottenvåningar är aktiva och många privatbostäder finns fortfarande längs hamngatan. Husen är detaljrika och varierade från olika tidsepoker. Platsen är omsluten av bebyggelse på en sida men inte kringbyggd. Biltrafiken tar upp ganska mycket plats och torgytan är svagt avgränsat. Sommartid finns här mycket människor men vintertid är det lite som lockar. Totalpoängen blir relativt låga 29 poäng.

Förslag till förbättring

Bilparkeringen på hamntorget är praktisk men konkurrerar med stadslivet på torget och torgytan skulle må bra av att få mer plats och mer innehåll med avskiljande grönska, fler permanenta sittplatser och bättre kontakt med vattnet genom trappsteg ner till hamnbassängen.

Stadslivsindex

Täthet	0	Målpunkter	6	Kringbyggt	0
Huvudstråk	8	Torgmarknad	0	Bilfritt	0
Hållplats	0	Specialupplevelser	4	Soligt	4
Serviceutbud	0	Sittplatser	2	Lagom stort	0
Servicebredd	0	Aktiva bottenvåningar	0		
		Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	24

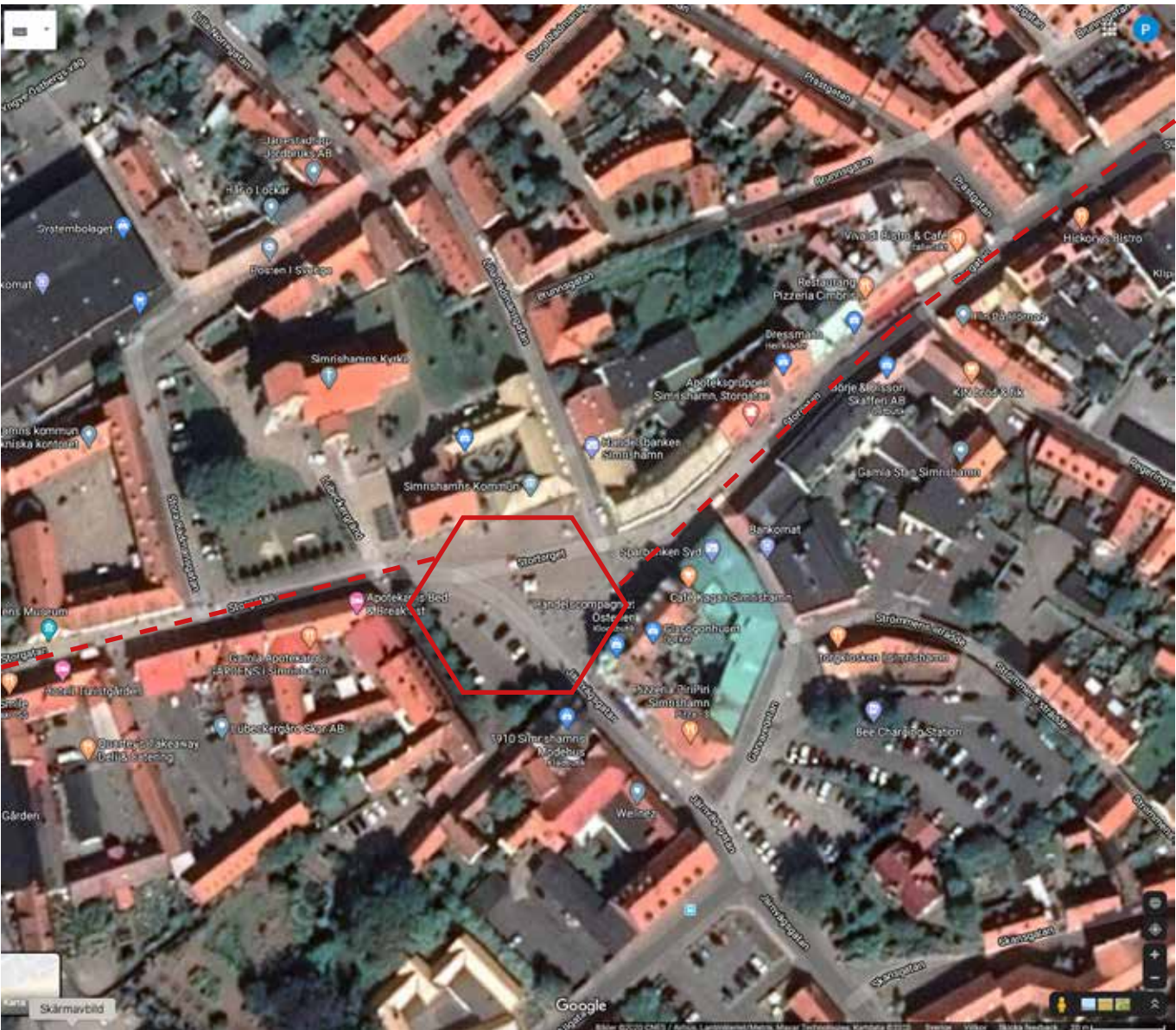
Hamntorget i Simrishamn.

92 Stora torg

Det medeltida torget i Simrishamn har formen av en triangel som följer de historiska vägsträckningarna mellan hamnen, Tommarp och Simris som sammanstrålar här. Torget gränsar till kyrkogården i nordväst som blir ett komplementär grönt rum i anslutning till det öppna hårdgjorda torget. En trädrad står på den västra sidan av torget. Vägarna korsar torget och delar upp ytan i flera delar. Norr om torget ligger rådhuset från 1800-talet och det nyare kommunhuset från 1960-talet. Tätheten är relativt hög runt torget. Tåg- och busstation ligger 400 meter åt sydost. Serviceutbudet är relativt utvecklat kring storgatan men mer restauranger i noröst och affärer i västser. Kring torget finns bland annat banker, apotek, optiker, klädesbutik, blomsterhandel, apotek etc. Vissa dagar sker torghandel och torget är gestaltat med fontän och blomsterarrangemang. Antalet sittplatser är begränsade. Bottenvåningarna är aktiva på den södra och västra sidan men ner slutna i norr. Torget är kringbyggt och lagom stort men har relativt mycket yta för biltrafik. Totalt blir det 55 poäng som hade varit högre om livsmedelshandel hade funnits närmare och biltrafiken hade varit mindre dominerande.

Förslag till förbättring

Att stänga av storgatan mellan torget och hamnen sommartid för att skapa en gågata med mer plats för uteserveringar och möjlighet att vitalisera torget. Parkeringen i kvarteret sydöst om torget borde utökas med fler våningar i parkeringshus. Antalet sittplatser bor ökas på torget.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	4
Servicebredd	2

Målpunkter	2
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	4
Detaljrika bottenvåningar	4

Kringbyggt	6
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	50

Stora torg från sydöst.

Stora torg i västra delen med storgatan.

Sjöbo kommun

Sjöbo kommun har 19 377 invånare (2020-09-30) varav 8 364 bor i centralorten (2019). Tätorten är 765 hektar stor vilket ger 10,93 invånare per hektar. Detta är en förhållandevis låg siffra och visar på ett glest samhälle med främst villor i trädgård och en del verksamhetsområden. Sjöbo växte fram som en järnvägsknut mellan Malmö-Simrishamn och Landskrona-Sjöbo vilka båda är nedlagda. År 1960 bodde 2 500 invånare i tätorten för att sedan växa snabbt till nästan 6000 år 1990. Vid torget i centrum möts två vägar i västergatan, östergatan, södergatan och Åsumsgatan. Den äldre bebyggelsen ligger främst samlad längs Västergatan där centrumhandeln är koncentrerad. Den gamla stationen som nu är busstation ligger 100 meter söder om Västergatan och spåren gick förr parallellt med gatan. Ett nytt handelscenter har skapats väster om Sjöbo vid det nya vägkorset för regionala vägar. Det nya centret konkurrerar starkt med centrumhandeln och här finns två stora livsmedelsbutiker.

Vollsjö är ett mindre samhälle någon mil nordöst om Sjöbo och utvecklades också som ett järnvägs-samhälle i slutet av 1800-talet. Ytan är 148 hektar och Vollsjö har 833 invånare (2019) vilket ger en täthet på mycket låga 5,63 invånare per hektar. Lite unikt är det stora torget mitt i byn.

Busstationen i Sjöbo vid det gamla stationsläget.

93 Sjöbo centrum

Sjöbo torg ligger strategiskt där de gamla landsvägarna möttes och dessa gator är fortfarande huvudstråk i samhället. Den viktigaste handelsgatan är Västergatan som går parallellt med den gamla järnvägen som nu är nedlagd. Tidigare station och nuvarande busstation ligger 500 meter sydväst om torget. Torget är kringbyggt och tätheten relativt låg i kringliggande kvarter. Serviceutbudet är begränsat men relativt brett. På torgets södra sida ligger kommunhuset och bibliotek och kulturhus, på västra och norra sidan handel och bank samt i öster den pampiga gästgivargården med hotell och restaurang. Vägar skär av torget på mitten och skapar två stora torgytor som delvis används för parkering. Det finns dock en hel del träd och buskar som ger en lummig känsla åt torget. I nordöst finns en fontän med konstverk och blomsterarrangemang. Torgmarknad förekommer regelbundet på torget. Här finns reativt få sittplatser och ingen uteservering. Bottenvåningarna är aktiva på norra sidan men inte övriga. Storleken är lagom och torget inbjudande men det händer för lite för att kunna få mer än 47 poäng.

Förslag till förbättring

Att förtäta luckan i sydväst skulle stärka torget både rumsligt och innehållsmässigt om det blir med aktiv bottenvåning. Bilparkeringen borde minska till förmån för torgaktiviteter och sittplatser. Någon utservering skulle vara bra för stadslivet. Kanske behövs en paviljong på torget för att få detta att fungera.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	6
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4

Summa

44

Torget från entrén till kommunhuset.

Nordöstra delen av torget med fontänten.

Gästgivargården i östra delen av torget.

Kulturhuset i sydvästra delen av torget.

94 Vollsjö torg

Det är intressant att ett litet samhälle som Vollsjö har ett så imponerande och gestaltat torg. Torget är format kring väggkorsningarna i byns norra del med lika stora torgtytor i de fyra hörnen. Bebyggelsen är sluten kring torget och består bland annat av hotell, bank, livsmedelsbutik, restaurang och några mindre butiker. Idag används nästan hela torget för bilparkering men är trevligt hårdgjort med gatsten. Låga buskplanteringar avgränsar torget från gatorna. Tätheten är av naturliga skäl mycket låg men platsen central och serviceutbudet relativt högt tack vare ett stort omland. Det syns att många fler av husen runt torget tidigare haft aktiva bottenvåningar men konkurrerats ut av större utbud i Sjöbo och på andra platser. I övrigt finns få upplevelsekvalliter och torget får endast 25 poäng men är ändå ett mycket intressant exempel på torg i mindre tätorter.

Förslag till förbättringar

För de målpunkter som finns runt torget skulle det inte behövas fyra stora parkeringar utan en av torgtytorna kunde användas som ett bilfritt torg och få sittplatser, specialupplevelser, planteringar och kanske en lekyta. Detta skulle öka poängen en hel del.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	0
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	0
Soligt	0
Lagom stort	4

Summa

22

Vollsjö torg från norr.

Nordöstra delen av torget.

Vollsjö torg från nordöst.

Piratenmuseum en bit söderut i samhället.

Skurups kommun

Skurups kommun har cirka 16 000 invånare varav ungefär hälften bor i centralorten (2020). Skurup är ett typiskt järnvägssamhälle som växte fram kring järnvägen mellan Malmö och Ystad. Bebyggelsen i centrum är från slutet av 1800-talet och början av 1900-talet i tidstypisk röd tegelarkitektur. Tätorten har en yta på 587 hektar vilket ger 14,5 invånare per hektar. Näringslivet har dominerats av lantbruksverksamhet med mejeri, tegelbruk och tillverkning av jordbruksredskap. År 1960 bodde 3 300 invånare i tätorten och växte snabbt under några decennier med villabebyggelse till 6 500 år 1990. Den växande befolkningen pendlar framför allt till storstadsområdet i väster. Järnvägen finns kvar och stationen ger möjlighet till kollektiv pendling till Malmö och Ystad. Näst största tätort är Skivarp med 1333 invånare (2019) och en täthet på 8,7 invånare per hektar. Även Skivarp har tillkommit som ett järnvägssamhälle på linjerna Rydsgård-Trelleborg och Ystad-Skivarp.

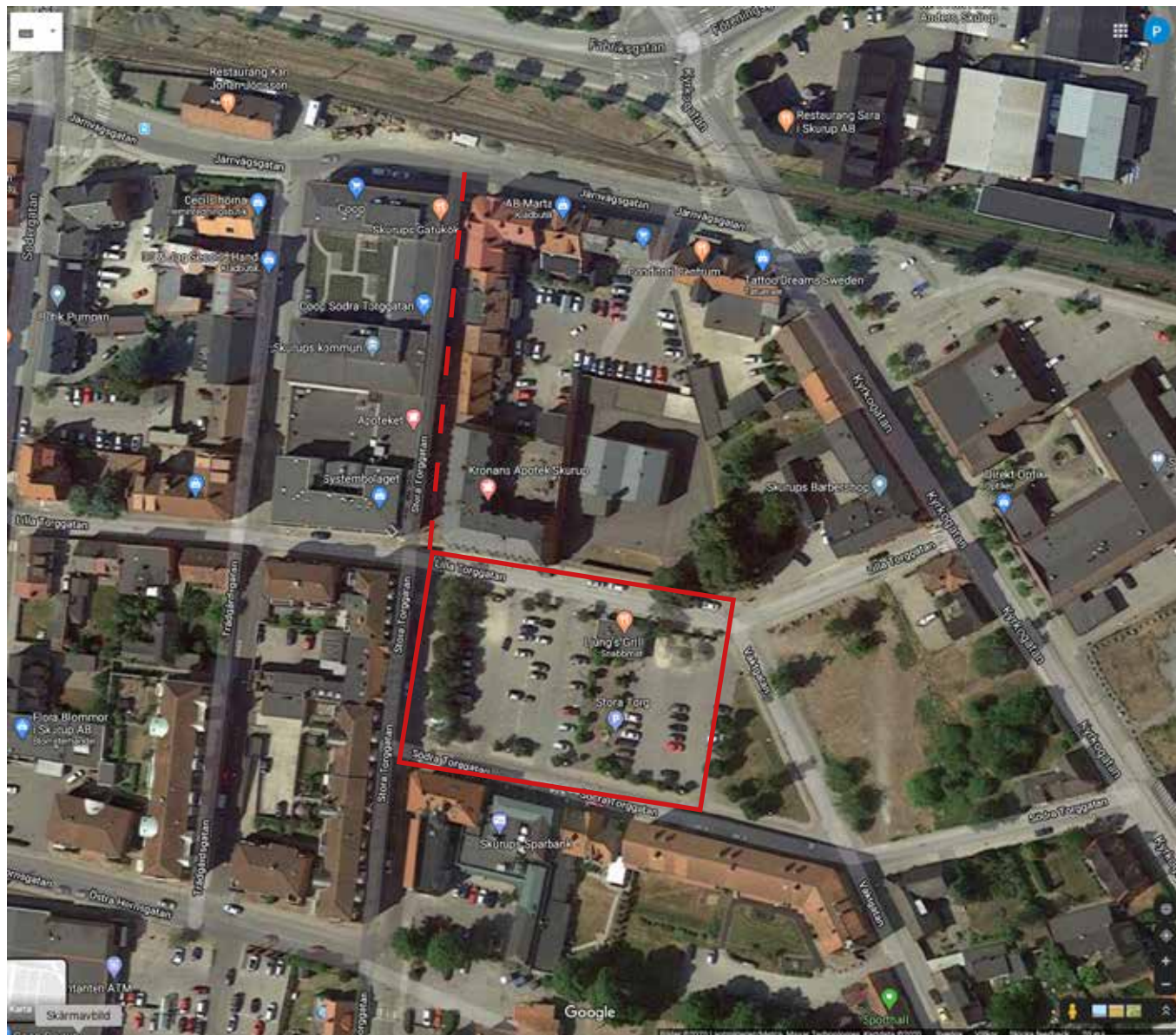

Den kringbyggda gården framför biblioteket.

Utsikt över Skurup från Zimmermans backe mot söder.

Stora torg i Skurup ligger ett kvarter söder om järnvägen och var centralt i det äldre samhället. Stationen ligger idag längre västerut. Det gamla stationssamhället ligger främst mellan två genomgående vägar i nord-sydlig riktning som möts några hundra meter norr om järnvägen och sträcker sig söderut i väster och åt sydöst i östser. Torget är idag kraftigt försummat och som så många andra tätorter i Skåne har ett externt handelscenter utvecklats vid infarten till samhället längs trafiklederna. Potentialen är dock stor för att utveckla torget och skapa en attraktiv historisk offentlig plats i tätorten. Idag domineras torget helt av bilparkering med en mindre torgyta mitt på som sträcker sig upp till ett gatukör i norr. Några planteringar kring torgytan bidrar till viss lummighet. Torget är slutet på tre sidor och öppet i öster med stor ödetomt som granne. Bottenvåningarna är slutna med aktiva bottenvåningar till viss del i bank och restaurang etc. En liten gågata i Stora torggatan i nordvästra hörne av torget har en intim urban känsla med kommunhuset, restauranger, livsmedelsbutik, apotek, systembolag m.m. Totalt blir det endast 21 poäng för torget.

Nästan allt kan bli bättre! Läget och befintliga hus har stora kvaliteter men här behöver förtätas och skapas aktiva bottenvåningar samtidigt som torget blir mindre och bilarna tas bort. Troligen är halva torgets storlek lagom för tätorten vilket innebär att halva torget kan bebyggas, förslagsvis i öster och parkeringar flyttas till ödetomten i öster. Luckan i bebyggelsen i norr bör också fyllas. Ett trevligt torg med sittplatser och fontän kan bli attraktivt.

Täthet	0
Huvudstråk	0
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	0	Kringbygggt	6
Torgmarknad	4	Bilfritt	0
Specialupplevelser	4	Soligt	0
Sittplatser	0	Lagom stort	0
Aktiva bottenvåningar	0		
Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	18

Stora torg från söder.

Sydvästra hörnet av stora torg.

Nordvästra hörnet av stora torg.

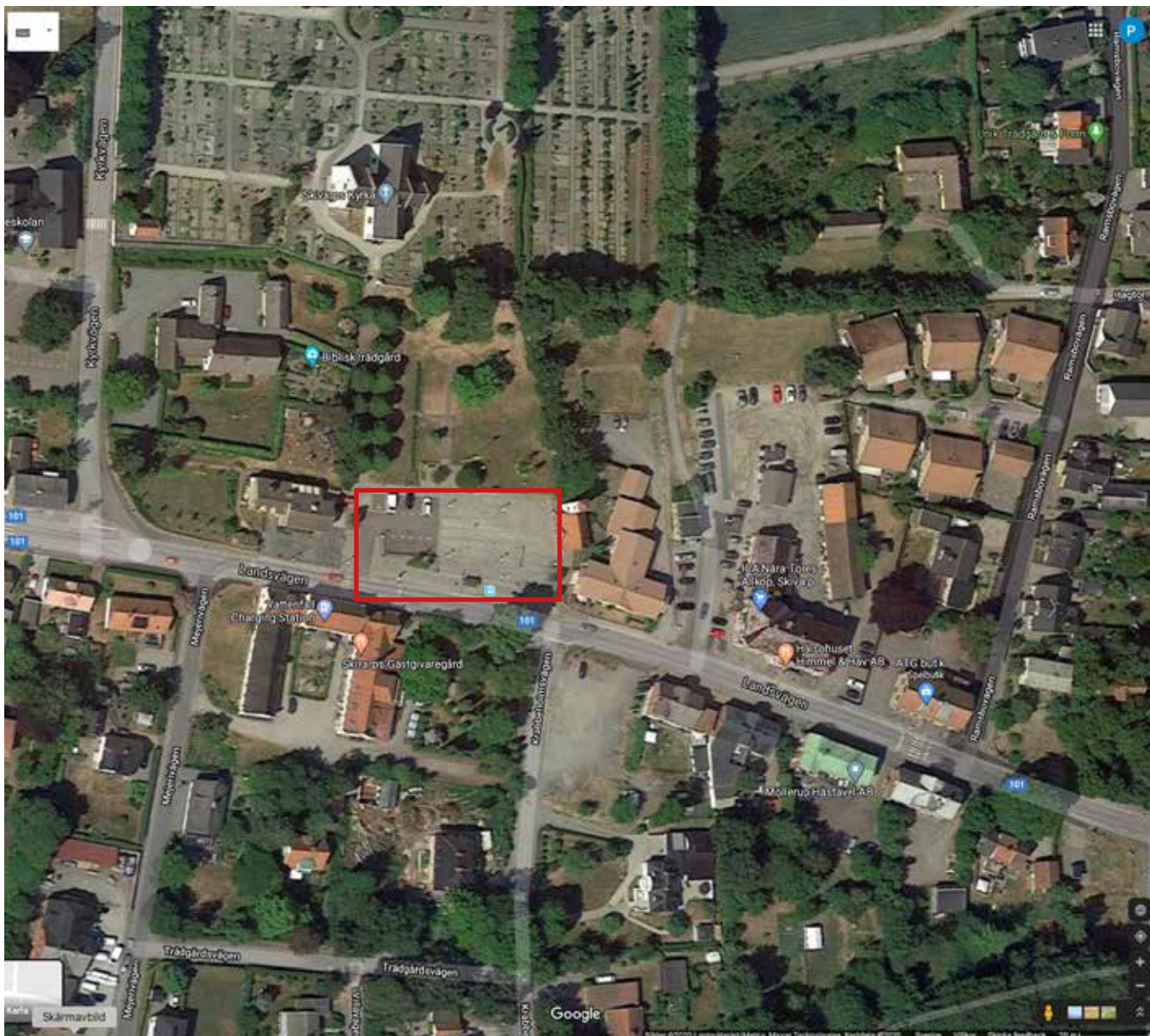
Stora torg från nordöst.

96 Skivarp centrum

Ett mindre torg ligger längs landsvägen genom Skivarp strax söder om kyrkan i byn. Skivarp har 1 333 invånare (2020) och en låg täthet. Torget ligger dock rätt i byn intill huvudstråket och mitt emot gästgivargården. Den gamla fina brandstationen ligger på östra sidan av torget. Busshållplatsen ligger vid torget och livsmedelsbutiken endast 75 meter österut. Torget är inte kringbyggt utan har öppen park i norr, fråstående hus i trädgård i öster och väster, delvis sluten fasad i sydöst men trädgård i sydväst. Huvuddelen av samhällets service är därmed samlad nära torget och det finns en del sittplatser och konstverk på platsen. En del av torget är bilparkering och för besökande turister är detta ett naturligt stopp. Platsen får ändå låga 24 poäng genom låg täthet och öppen plats.

Förslag till förbättring

Det borde övervägas att tillåta en byggnad på norra sidan av torget med aktiv bottenvåning för att skapa liv på torget. Gatan mellan torget och gästgiveriet borde lyftas upp så att bilarna får anpassa hastigheten till passerande gående. En målpunkt för turistik ex i den gamla brandstationen skulle också berika livet på torget. Kanske ett vattenkonstverk på torget.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	4
Serviceutbud	0
Servicebredd	0

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	2
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	0
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	0
Summa	22

Torget från norr med gästgiveriet.

Torget från väster med landsvägen till höger.

Den gamla brandstationen.

Staffanstorps kommun

Staffanstorps kommun har 25 722 invånare (2020) varav 16 124 (2019) bor i centralorten som täcker en yta på 864 hektar vilket ger 18,66 invånare per hektar. Staffanstorp växte fram som ett järnvägssamhälle i slutet på 1800-talet när järnvägen Lund-Trelleborg och Malmö-Simrishamn korsades. Redan tidigare fanns ett viktigt vägsnär för vägar mellan samma destinationer där gästgiveriet öppnades 1857. Sockerbruket blev en viktig industri och öppnade 1885. Det gamla stationssamhället finns delvis kvar kring den gamla stationen men det var främst efter 1960 som den stora tillväxten skedde med villabebyggelse. År 1960 bodde 1600 invånare i tätorten vilket hade växt till nästan 12 000 år 1990. Det var ett funktionsuppdelat samhälle med ett glest centrum där stora livsmedelsbutiker låg omgivna av stora parkeringsytor. På 1990-talet bestämde sig kommunen för att omvandla centrum och skapa en tätare småstadskänsla. Detta arbete kulminerade i bomässan 1997 och medförde framför allt att storgatan fick en tät stadsbebyggelse och att det skapade några torg mellan gatan och det nya kommunhuset. Genom omvandlingen ökade stadslivet betydligt men även här har externhandeln vuxit och konkurrerar nu i tätortens östra del kring trafiklederna. Resultatet av förtätningen är positivt men allt blev inte som det var tänkt.

Någon mil öster om Staffanstorp ligger kommunens näst största tätort Hjärup med 5 607 invånare (2019). Detta är ett utpräglat villasamhälle men norr om järnvägen ligger ett mycket speciellt bostadsområde område i Jakriborg med inspiration från medeltida stadsbebyggelse.

Torgplats i centrala Staffanstorp intill storgatan. Aktiva bottenvåningar och bostäder i fyra våningar ovanför.

97 Jakriborg torg

Stadsdelen Jakriborg är unik för Sverige och har därmed fått mycket uppmärksamhet, både positiv och negativ. Området uppfördes främst under 1990-talet i medeltidsinspirerad tät bebyggelse direkt intill stationen i Hjärup. I denna första etapp finns 800 lägenheter i flerfamiljshus och radhus. En genomgående svängd gata binder ihop stationen med det centralt placerade torget. Det är längs denna gata som viss service och handel har etablerat sig. Husen med sina spetsiga gavlar ut mot gatan är mycket speciella och den täta stadsplanen ger en spännande och varierad upplevelse då man rör sig genom området. Tätheten är dock inte tillräcklig för att ge underlag för ett brett servicutbud men här finns livsmedelsbutik, blomsteraffär, restaurang och mindre butiker. Torget ger verkligen en medeltida känsla och under julmarknader lever miljön upp med många besökare. Mark har köpts in för att kunna bygga ut området till 3500 bostäder. Om detta genomförs finns större möjligheter att få ett mer levande stadsliv på torget och huvudgatan. Detta är totalt motsatt stadsplanering som modernismens bilorienterade handels- och bostadsområden och oberoende av vad man tycker om den medeltidsstilen är stadsplanen mycket intressant för framtida stadsutveckling i Skåne.

Förslag på förbättring

Det är inte mycket som kan föreslås för miljön mer än att skapa större underlag för stadsliv genom att genomföra de planerade utbyggnaderna av området som dessutom är mycket nära ett av skånes viktigaste kollektivtrafikstråk stambanan.

Stadslivsindex

Täthet	6	Målpunkter	0	Kringbyggt	6
Huvudstråk	8	Torgmarknad	0	Bilfritt	8
Hållplats	4	Specialupplevelser	4	Soligt	4
Serviceutbud	0	Sittplatser	0	Lagom stort	4
Servicebredd	2	Aktiva bottenvåningar	0		
		Detaljrika bottenvåningar	4		
				Summa	50

Torget från söder.

Torget från väster.

Huvudgatan mot söder strax norr om torget.

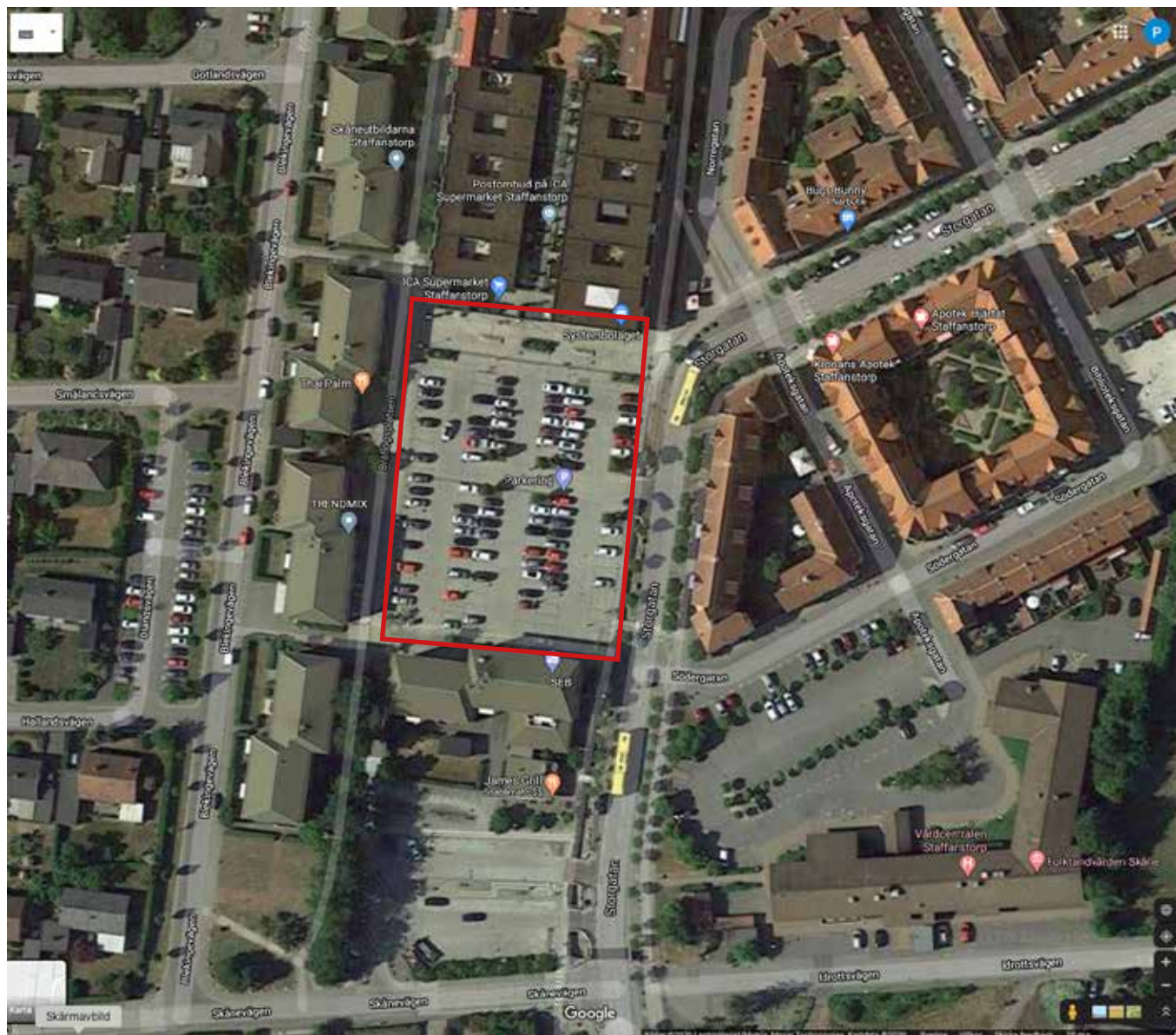
Den södra delen av huvudgatan med torget i borte ändan.

98 Stora torget

Stora torget i Staffanstorp utvecklades under 1960-talet och har under större delen av tiden dominerats helt av bilparkeringar. Torget är relativt stort och omges av bebyggelse på alla sidor. Den västra och södra har aktiva bottenvåningar och två våningar med bostäder ovanpå. I öster har ny bebyggelse tillkommit på 1990-talet under centrumvandringen. I norr ligger en klassis livsmedelsbutik i stor envånings lagerbyggnad som dock har utvecklats på ett intressant sätt med radhus på taket och öppen bottenvåning med systembolag och livsmedelsbutik. Torget ligger vid storgatan som ett centralt huvudstråk i tätorten och det är cirka 100 meter till den centrala busshållplatsen i Staffanstorp i söder. Kring torget finns bank, restaurang, systembolag, livsmedelsbutik och mindre butiker. Några få bänkar och buskar samt träd står spridda på torget.

Förslag till förbättring

Det viktigaste för att få stadsliv på torget är att skapa en torgyta utan bilparkering. Kanske går det att bygga ett parkeringshus söder om torget och kanske komplettera med en byggnadslänga i östra kanten av torget längs storgatan för att öka aktiva bottenvåningar och skapa ett mer intimt torgrum. Uteserveringar är viktigt för att skapa liv på torget. Kanske kan Lomma torg och Vellinge torg ge inspiration.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	2
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	0
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	4
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	0
Soligt	4
Lagom stort	4

Summa

32

Norra sidan av torget.

Norra delen av torget.

Västra sidan av torget.

Torget från sydväst.

99 Nya torget

I samband med omvandlingen av centrala Staffans-torp skapades en rad offentliga platser mellan Badet och kommunhuset. I norr ligger nya torget framför kommunhuset med byggnader i 3 till 6 våningar. Torgytan är relativt liten och öppnar sig i fyra riktningar med gator och passager mellan husen. Kommunhuset är snedställt i 45 grader mot torgets fasader i det norra hörnet. Tätheten är relativt hög kring torget men ligger lite avskilt från huvudstråken. Serviceutbudet är begränsat men här finns ändå blomsterhandel, restaurang, kiosk, banker, konditori, tandvård och grönsakshandel. Torghandel sker regelbundet på torget. Det finns få sittplatser, några träd och blomsterkrukor. Bottenvåningarna är aktiva runt större delen av torget. Torget är helt bilfritt men har få sittplatser i den solbelysta norra delen.

Förslag till förbättringar

Det är svårt att göra några direkta förändringar mer än att försöka locka fler aktiviteter till torget, skapa mer sittplatser och stärka attraktiviteten.

Stadslivsindex

Täthet	6
Huvudstråk	0
Hållplats	0
Serviceutbud	0
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	0
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	4
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggd	6
Bilfritt	8
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	38

Torget från sydost.

Kvarteret bakom kommunhuset.

Torget från öster.

Torget från söder.

Svalövs kommun

Svalövs kommun har 14 288 invånare (2020) varav 4 093 bor i tätorten (2019). Med en yta på 268 hektar ger detta en täthet på 15,27 invånare per hektar. Samhället utvecklades som så många andra skånska tätorter med järnvägen som invigdes 1886 mellan Billesholm och Malmö. Tidigare fanns två kyrkbyar i norr och söder som så småningom växte samman med det nya stationssamhället. Svalöv är framför allt känt för växtförädling. 1960 bodde 1814 invånare i tätorten vilket hade växt till 3371 år 1980 för att sedan minska något under några år och sedan öka långsamt igen. Många byggander vittnar om stationssamhället längs Svalegatan men under 1970-talet byggdes centrum om mellan den stora genomförts vägen Luggudevägen och Svalegatan i ett modernistiskt centrum med låga byggnader med platta tak och mellanliggande gågator och stora parkeringsytor runt omkring. Ett nytt kommunhus i tre våningar byggdes i södra delen av denna centrumaläggning.

Lummig torgyta i centrala Svalöv med Forslidsgården i bakgrunden.

100 Svalövs centrum

Centrala Svalöv omgestaltades på 1970-talet och fick ett antal låga byggnader för handel och service med platta tak enligt tidens ideal. Speciellt för denna anläggning är att det skapades en gågata i öst-syd som band ihop kommunhuset i söder med de olika delarna i nord-sydlig riktning. Parkeringar förlades i den västra delen längs huvudgatan. En koppling finns österut via Realskolegatan till Svalegatan och den handel och service som är lokaliserad här, bland annat den centrala livsmedelsbutiken. Ambitionen att skapa ett attraktivt gångstråk utan biltrafik som knyter ihop service och handel var vällovligt men tyvärr är inte de olika verksamheterna koncentrerade till stråket med aktiva bottenvåningar utan stora delar av stråket är stängda fasader. Systembolaget är en viktig målpunkt i norra delen av stråket. I övrigt finns två mindre livsmedelsbutiker, frisör, vårdcentral, bibliotek, polis och bank längs stråket. Stråket i sig är omvårdat med sittplatser, träd, buskar och blomsterarrangemang och bra mikroklimat. Sammantaget hade det varit bättre att samla allt kring ett mer koncentrerat torg och bygga på höjden så det blev högre täthet och fler fick närhet till service och handel. Nu blir det många baksidor och oinbjudande bilparkeringar när man rör sig i området.

Förslag till förbättring

Inspireras av Bara centrum som har färre invånare som underlag för att skapa ett nytt mer koncentrerat centrum som kan ge förutsättningar för en levande stadsmiljö. Lämpligen rivs den mellersta byggnaden för att ge plats åt ett torg i korsningen herrevadsgatan, realskolegatan och sedan görs tätning av de norra delarna.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	4
Hållplats	4
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	2
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	32

Den stora parkeringen framför kommunhuset.

Gågatan på Herrevadsgatan.

Herrevadsgatans norra del utanför systembolaget sett söderut.

Passagen på Realskolegatans västra del med stora delar slutna fasader.

Svedala kommun

Svedala kommun har 22 635 invånare (2020) varav 12 618 bor i centralorten (2019). Med en yta på 760 hektar ger detta en täthet på 16,61 invånare per hektar. Svedala växte fram som ett stationssamhälle i mötet mellan järnvägen Malmö-Ystad 1874 och Lund-Trelleborg 1875. Från stationen i söder lades en huvudgata, Storgatan ut norrut och utvecklades till den centrala handelsgatan. En stor mekanisk verkstad utvecklades intill stationen och har kommit att dominera Svedala ända fram till idag. 1960 bodde drygt 3100 invånare i tätorten vilket växte till knappt 8 800 invånare år 1990. Huvuddelen av denna tillväxt skedde med villor och radhus norr och väster om stationssamhället.

I kommunen finns ytterligare två större tätorter. Bara i nordväst har 3 885 invånare (2019) på en yta av 174 hektar vilket ger relativt höga 22,33 invånare per hektar. Detta trots att tätorten helt domineras av villor och radhus men här finns inga verksamhetsområden som bidrar till gleshet. Samhället växer fram på åkermarker tillhörande Torups gods på 1960- och 1970-talet. Förnyelsen av centrum under 2000-talet är ett av de mer spännande i Skåne. Den tredje tätorten är Klågerup med 2241 invånare (2019) och en yta på 117 hektar vilket ger 19,15 invånare per hektar. Klågerup har en lite större äldre bebyggelse kring järnvägsknuten mellan Malmö-Genarp och Lund-Trelleborg men fick inte samma omfattande utveckling med villabebyggelse som Bara. Centrum är mycket litet men har ändå tagits med som ett exempel.

Storgatan söderut från mitten av gatan.

Storgatan från stora torg söderut.

101 Stora torg

Stora torg ligger centralt i Svedala med storgatan i öster och Kyrkogatan i söder som viktiga huvudstråk. Stationen ligger ett kvarter söderut med den mekaniska industrin mellan torget och järnvägen. Torget omges av kommunhuset från 1950-talet i väster, trevånings hus med tidigare aktiva bottenvåningar i norr, 2-3 våningars hus med aktiva bottenvåningar i öster och lite glesare tre hus i sydväst. Torget är stort och ger en representativ karaktär med sin ovala torgyta omgiven av sittplatser och upphöjda planteringar. En större fontän står i sydöstra hörnet. Torget har fått en upprustning på senare år med bland annat en toalett i östra delen. Tätheten är låg i centrum och trots att huvudstråken passerar händer det inte mycket på platsen som mer har rekreativ karaktär med sittplatser och planteringar. Konkurrensen med externhandel och flytt av den största livsmedelsbutiken till söder om järnvägen har påverkat stadslivet negativt. Service och handel är koncentrerad till storgatan där stora torg blir en rogivande plats på vägen.

Förslag på förbättring

En ökad täthet skulle kunna öka stadslivet, bland annat om sydvästra sidan av torget sluts och att den stora parkeringen i kvarteret norr om torget bebyggs med bostäder och parkeringarna koncentreras i parkeringshus. Kopplingen söderut till livsmedelsbutiken över eller underspåren behöver bli bättre för att stärka rörelsestråket längs storgatan. Ett nytt kvarter håller på att byggas i norra delen av storgatan där tidigare livsmedelsbutiken låg.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	0
Servicebredd	2

Målpunkter	2
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	2
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	8
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	40

Torget från söder.

Torget från öster.

Kommunhuset i nordväst.

Torget östra del.

102 Bara centrum

En intressant omvandring har skett av Bara centrum under det senaste decenniet. Bara byggdes som den mest utpräglade sovstaden i Skåne med ett 1000-tal villor och radhus utslängda i odlingslandskapet utan koppling till tidigare bebyggelse. Ett helt nytt centrum byggdes intill Malmövägen och infarten i Möllebergavägen in i Bara. På klassiskt funktionalistiskt maner byggdes en inglasad shoppingarkad med butikerna samlade kring innergatan och slutna fasader utåt. Runt centret fanns stora parkeringar och parkytor som innebar att alla hade relativt lång till centret. Norr om centret fanns idrottsplats och idrottshall samt skola. Under 1900-talets slut förtätades närområdet till centrum med radhus och på 2000-talet togs ett djärvt grepp på ett helt nytt centrum byggdes norr om det gamla med kvartersstad och ett klassiskt litet kringbyggt torg. Livsmedelsbutiken vänder sig nu mot torget och den tidigare g/c vägen har blivit gata för biltrafik som medger genomfart. Runt torget har bibliotek, apotek, restaurang, mäklare, blomsteraffär, frisör och fotvärt etablerats i nya lokaler med tre våningar bostäder ovanför. Centrum har fått täthet och många lägenheter med närhet till service. Den gamla centrumbyggnaden håller på att byggas om med fler våningar. Det finns planer på att även förtäta södra delarna av centrumområdet med bostäder.

Förslag till förbättringar

Bara nya torg är ett mycket bra exempel på förnyelse av en mindre tätorts centrum och har berikat stadslivet betydligt. Det är inte så mycket mer som kan göras än att fortsätta förtäta i söder med lägenheter för att få större täthet.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	0
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	2
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	4
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	8
Soligt	4
Lagom stort	4

Summa

36

Torget från sydväst.

Torget från sydöst.

Den gamla entrén till köpcentret från söder är nu en passage till torget.

Torget från nordöst.

103 Klågerups centrum

Klågerup är ett litet samhälle med drygt 2000 invånare och nästan alla pendlar till arbeten i de större tätorterna. Underlaget för handel har försämrats från två livsmedelsbutiker, bank, post etc på 1970-talet till en mindre jourbutik idag. I korsningen framför jourbutiken har kommunen förnyat en torgyta som tidigare var ett konstverk. Platsen ligger nära busshållplatsen med busstratik till Lund, Svedala och Malmö längs huvudstråket Malmövägen i norr. De få målpunkterna som finns kvar i Klågerup ligger nära platsen som blir en central mötesplats i byn med bord och bänkar, blomsterarrangemang. Stadslivet är mycket blygsamt på grund av låg täthet och få verksamheter men helt rätt plats att satsa lite extra på för att skapa en mötesplats.

Förslag till förbättringar

Parkeringen norr om platsen är nästan alltid tom och borde bebyggas med lägenheter för att ge utbud av denna typ av bostäder i tätorten samtidigt som tätheten ökar och ger mer liv på platsen. Affären skulle ges möjlighet att utveckla sin verksamhet med tillbyggnad på östra sidan. Samma gäller det lilla gatuköket i nordöst som skulle kunna bli en större verksamhet med uteservering.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	4
Serviceutbud	0
Servicebredd	0

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	2
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	0
Bilfritt	0
Soligt	4
Lagom stort	0
Summa	18

Torget med busshållplatsen i bakgrunden.

Torget från sydväst.

Torget från väster.

Torget från norr.

Tomelilla kommun

Tomelilla kommun har 13 668 invånare (2020) varav drygt hälften 7 178 (2019) bor i centralorten. Tomelilla är 644 hektar till ytan vilket ger 11,15 invånare per hektar. Samhället växte fram kring järnvägen och knutpunkten mellan Ystad-Eslöv 1866 och Malmö-Simrishamn. Bebyggelsen i den centrala delen vittnar om denna epok och ligger främst sydöst om stationen. år 1900 bodde 1100 invånare i Tomelilla vilket hade vuxit till 4 100 år 1960 och nästan 6 000 år 1990. I östra delen av centrum finns idag två torg och väster om stationen har ett handelsområde vuxit fram kring vägkorsningen.

Skånes Tranås är ett mindre samhälle norr om Tomelilla som främst är med för det fina gamla torget. Byn är endast 67 hektar stort och har 235 invånare vilket ger 3,51 invånare per hektar. Detta är den lägsta tätheten på alla samhällen som tagits med i denna sammanställning.

Typisk tegelarkitektur från sekelskiftet 1800-1900-tal.

Järnvägsövergången i centrala Tomelilla med det lilla museet över Hasse och Tage.

Gustavs torg ligger i östra delen av centrala Tomelilla med kommunhuset på östra sidan, livsmedelsbutik i väster och gatemus som sluter norr och södra sidan på torget. Större delen av torget används som parkering för kommunhuset och är inramat i trevliga häckar och med trädrader. Den västra delen är en öppen torgyta med fontän och sittplatser och har främst rekreativa kvaliteter. Inga aktiva bottenvåningar vänder sig mot torget. Livsmedelsbutiken är helt sluten i denna riktning. Torget ligger längs ett huvudstråk i tätorten och är trevligt att slå sig ner för att vila men har inte många andra kvaliteter som bidrar till stadslivet. Poängen blir därför låg.

Enda sättet att öka stadslivet är att minska bilparkeringen och bebygga en del av torget, gärna den västra delen av parkeringen för att skapa ett mindre torg i den västra befintliga delen med aktiva bottenvåningar i det nya huset. Livsmedelsbutikens slutna envånings lagerbyggnad skulle kunna ersättas med en ny med aktiva bottenvåningar och bostäder på flera våningar ovanför.

Täthet	0	Mappunkter	0	Kringbyggd	0
Huvudstråk	4	Torgmarknad	0	Bilfritt	0
Hållplats	0	Specialupplevelser	2	Soligt	4
Serviceutbud	0	Sittplatser	0	Lagom stort	0
Servicebredd	0	Aktiva bottenvåningar	0		
		Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	16

Torget från nordväst.

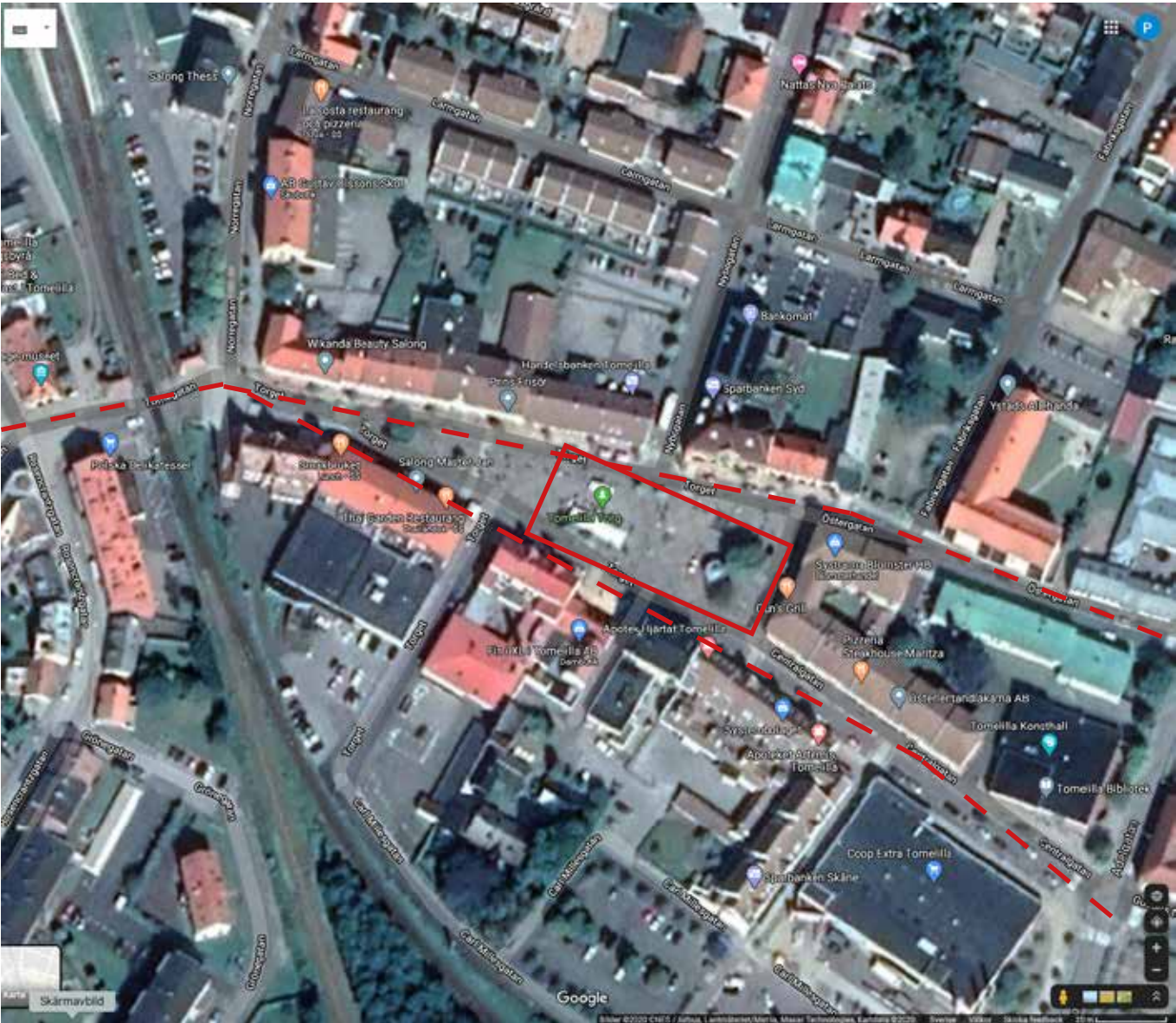
Kommunhuset i öster.

105 Torget

Det centrala torget i Tomelilla ligger som en avlång triangulär plats där två vägar delar sig. Torget har trevlig äldre bebyggelse runt och många aktiva bottenvåningar. Här har under lång tid funnits samhällets handel och service och fortfarande ligger här hotell, restauranger, blomsterhandel, apotek, färghandel, klädbutik, frisör, bank och systembolag. Platsen finns längs ett huvudstråk men tätheten är relativt låg men försörjer ett stort omland. Stationen ligger 300 meter åt nordväst med bussanslutningar också. På torget finns en kiosk och viss torghandel. Antalet sittplatser är begränsade men restauranger i öster har uteservering. Torget är lagom stort och trevligt för ett samhälle i denna storlek.

Förslag till förbättring

Det är inte mycket som kan förbättras mer än fler sittplatser och mer avskilda miljöer med planteringar.

Stadslivsindex

Täthet	0	Målpunkter	0	Kringbyggt	6
Huvudstråk	4	Torgmarknad	4	Bilfritt	4
Hållplats	0	Specialupplevelser	2	Soligt	4
Serviceutbud	2	Sittplatser	0	Lagom stort	4
Servicebredd	2	Aktiva bottenvåningar	4		
		Detaljrika bottenvåningar	4	Summa	

Torget från väster.

Torget från öster.

106 Tomelilla handelsområde

I korsningen mellan östra utfartsvägen och Malmövägen har det skapats ett handelscentrum med stora lagerliknande byggnader i en våning med platta tak och stora bilparkeringar. Här ligger två stora livsmedelsbutiker och en stor diversehandel. Detta är Tomelillas nya centrum men saknar helt en offentlig yta för möten och aktiviteter. Bilen har styrt planeringen och människan behov har inte beaktats. Tätheten är mycket låg men platsen ligger längs viktiga huvudstråk. Serviceutbudet är relativt stort och brett med livsmedel, restaurang, diversehandel, posttjänst etc. Inbjudande miljöer för att slå sig ned saknas nästan helt. Öven trottoarer är mycket sporadiskt utformade. Inga aktiva bottenvåningar utan slutna fasader och enorma mellanrum.

Förslag till förbättring

Här kan allt bli bättre om ambitionerna finns. Stationen är en viktig målpunkt i öster och ett stråk för gående och cyklande borde skapas västerut med anslutningar till de olika handelsplatserna. Det finns dessutom stora möjligheter att förtäta platsen med mer verksamheter och bostäder för att skapa ett mer levande centrum med torgytor och mötesplatser. För gående hade det varit mycket bättre om alla affärslokalerna låg samlade i korsningen med parkeringar bakom då det skapats ett bra stråk från stationen västerut till anläggningarna. Nu ligger bilparkeringarna framför och skapar stora avstånd. Praktiskt för bilburna men dessa skall ju också promenera mellan målpunkterna.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	0
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	0
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	0
Bilfritt	0
Soligt	0
Lagom stort	0
Summa	

Den norra livsmedelsbutiken

Restaurangbyggnaden på parkeringen i söder.

Korsningen i den nordvästra delen.

En klädbutik ligger lite ensam i en klassisk stadsstruktur med liv mot gatan mott emot stationen varför forsatte inte stadsplaneringen denna väg?

107 Skånes Tranås

Det lilla samhället Skånes Tranås ligger norr om Tomelilla och har en välbevarad bymiljö kring vägkorset mellan vägarna Ystad-Kristianstad och Simrishamn-Sjöbo. Redan på 1600-talet fanns här ett gästgiveri som servade resande på vägarna. Byn växte under 1800-talet och början av 1900-talet och hade på 1950-talet närmare 300 invånare innan det minskade och 2005 fanns 184 invånare för att åter öka till 226 år 2015. Mitt i byn ligger torget som är en kullerstensatt plats kringbyggd med gårdar och gathus. Vägen mot Sjöbo går i södra kanten och gamla vägen mellan Ystad och Kristianstad i östra kanten av torget. Nya vägen går 50 meter längre österut. Idag används torget främst för bilparkering och i gården på västra sidan har under de senaste decennierna varit restaurang. Det är en gammaldags karaktär över torget med de gamla husen och den kullerstensatta ytan som gör miljön inbjudande. I övrigt finns inte mycket att göra eller uppleva på platsen och stadslivsindex blir lågt. Den stora ytan passar bra för arrangemang och även parkering för verksamheter i byn.

Förslag till förbättring

Inga förslag

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	4
Hållplats	0
Serviceutbud	0
Servicebredd	0

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	0
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	0
Soligt	0
Lagom stort	4
Summa	14

Torget från söder.

Torget från väster.

Torget från nordväst.

Torget från norr.

Trelleborgs kommun

Trelleborgs kommun har 45 784 invånare (2020) varav 30 668 bor i centralorten. Trelleborg är 1577 hektar till ytan vilket ger 19,45 invånare per hektar. Trelleborg är Sveriges sydligaste kommun och centralorten ligger vid sydkusten. Under sen vikingatid anlades en ringborg som gett namn åt platsen men det är först på 1200-talet som det första beviset för en samlad bebyggelse finns nedtecknad. Sankt Nicolai kyrka började byggas i början av 1200-talet. 1619 förlorade Trelleborg stadsrättigheten och minskade i betydelse. Med järnvägens ankomst 1874 från Lund och 1886 från Malmö fick staden ett uppsving och blev en viktig port mot kontinenten. År 1870 hade staden 2000 invånare vilket hade ökat till 7250 år 1900. Tillväxten har sedan varit konstant med 19 000 år 1960 och knappt 23 000 år 1990. Persontrafiken låg nere under många år men öppnades åter år 2015 med förbindelse till Malmö. Av den medeltida staden finns inte mycket bevarat utan 1800-talet och 1900-talet präglar den centrala staden. Anderslöv är den näst största samhället i kommunen med nästan 2000 invånare (1968 invånare 2019). Med en yta på 138 hektar ger detta en täthet på 14,26 invånare per hektar. Anderslöv är en handelsort i norra söderslätt som fick järnvägsförbindelse med Börringe 1884 och växte med handel och hantverk.

Östergatan i Trelleborg.

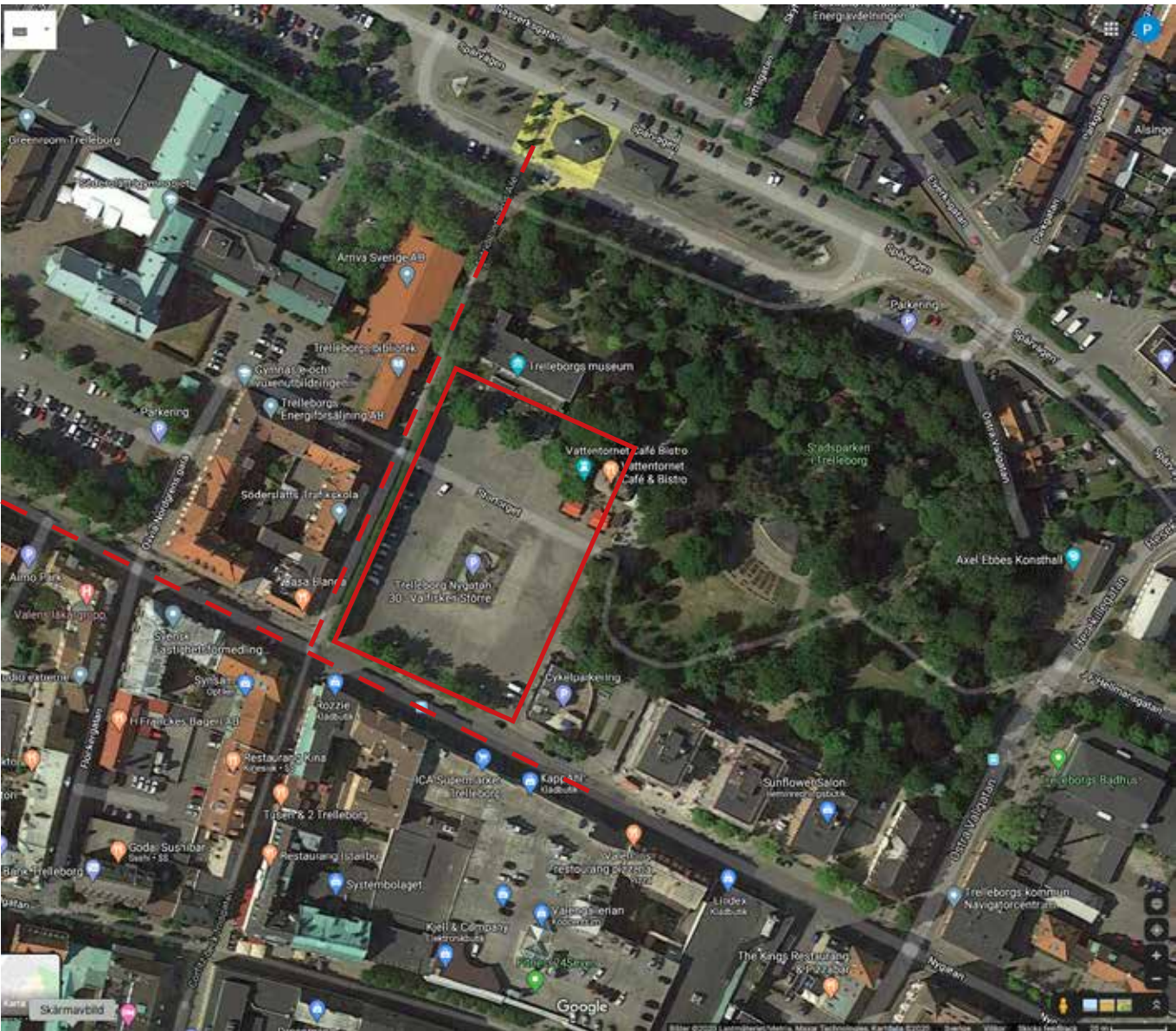
Stationstorget i Trelleborg.

108 Stortorget

Stortorget är Trelleborgs centrala offentliga plats och ligger intill stadsparken. Torget avgränsas av Nygatan i söder och Astrid Lindgrens allé i väster. Två slutna kvarter omger torget i väster och söder med stadens galleria med ingång på södra sidan av torget. På norra sidan av torget ligger Trelleborgs museum och vattentornet. På västra sidan biblioteket, och en rad butiker, trafikskola etc. Mitt på torget finns en stor fontän med skulptur som föreställer "Sjöormen" från 1935. Eftersom halva torget omges av stadsparken är tätheten relativt låg men närheten till huvudstråk bidrar till folkliv. Norr om stadsparken har tidigare busstationen legat och området planeras för stadsförtätning. Nygatan i söder är i förlängningen västerut Algatan som är stadens viktigaste handelsgata och gågata. Avståndet till stationen är 400 meter åt sydväst. Serviceutbudet är relativt stort och brett genom gallerian söder om torget. Här finns flera målpunkter och viss torgförsäljning. Antalet sittplatser är begränsande och aktiva bottenvåningar finns bara på två sidor av torget. Platsen är bilfri med bra lokalklimat.

Förslag till förändringar

Stadsförtätning norr om parken skulle bidra till ökat stadsliv kring stortorget då fler människor rör sig förbi mot centrum och stationen.

Stadslivsindex

Täthet	6	Målpunkter	6	Kringbygggt	0
Huvudstråk	8	Torgmarknad	4	Bilfritt	8
Hållplats	0	Specialupplevelser	4	Soligt	4
Serviceutbud	4	Sittplatser	0	Lagom stort	0
Servicebredd	2	Aktiva bottenvåningar	4		
		Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	50

Torget från nordöst.

Torget västra sida från norr.

Fontänen med sjöormen.

Ingång till museet i norr.

109 Algatan och gamla torg

En av stadens äldsta gator och den viktigaste handelsgatan är Algatan som går parallellt med kusten. Gatan är idag gågata och går mellan Corfitz Beck-Friis gatan och Kyrkogatan. I den östra delen ligger rådhuset vid en utvidgad plats av Algatan. Denna del av gatan kantas av en klippt lindrad som ger karaktär åt gatan. Staden har relativt hög täthet i denna del längs huvudstråket och stort serviceutbud med bredd. Avståndet till stationen är 200 meter i östra delen av gatan. Som ett stråk saknas platser att slå sig ner förutom i västra ändan vid gamla torg. Annars är gatan mycket inbjudande med aktiva och detaljrika bottenvåningar, slutet gaturum som är bilfritt och lagom bredd på gatan. Totalt blir det höga 64 poäng.

Förslag till förbättring

Inga förslag.

Stadslivsindex

Täthet	6
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	8
Servicebredd	6

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	8
Detaljrika bottenvåningar	6

Kringbygggt	6
Bilfritt	8
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	68

Algatan med klippta lindar från öster.

Algatans mellersta del med kostverk.

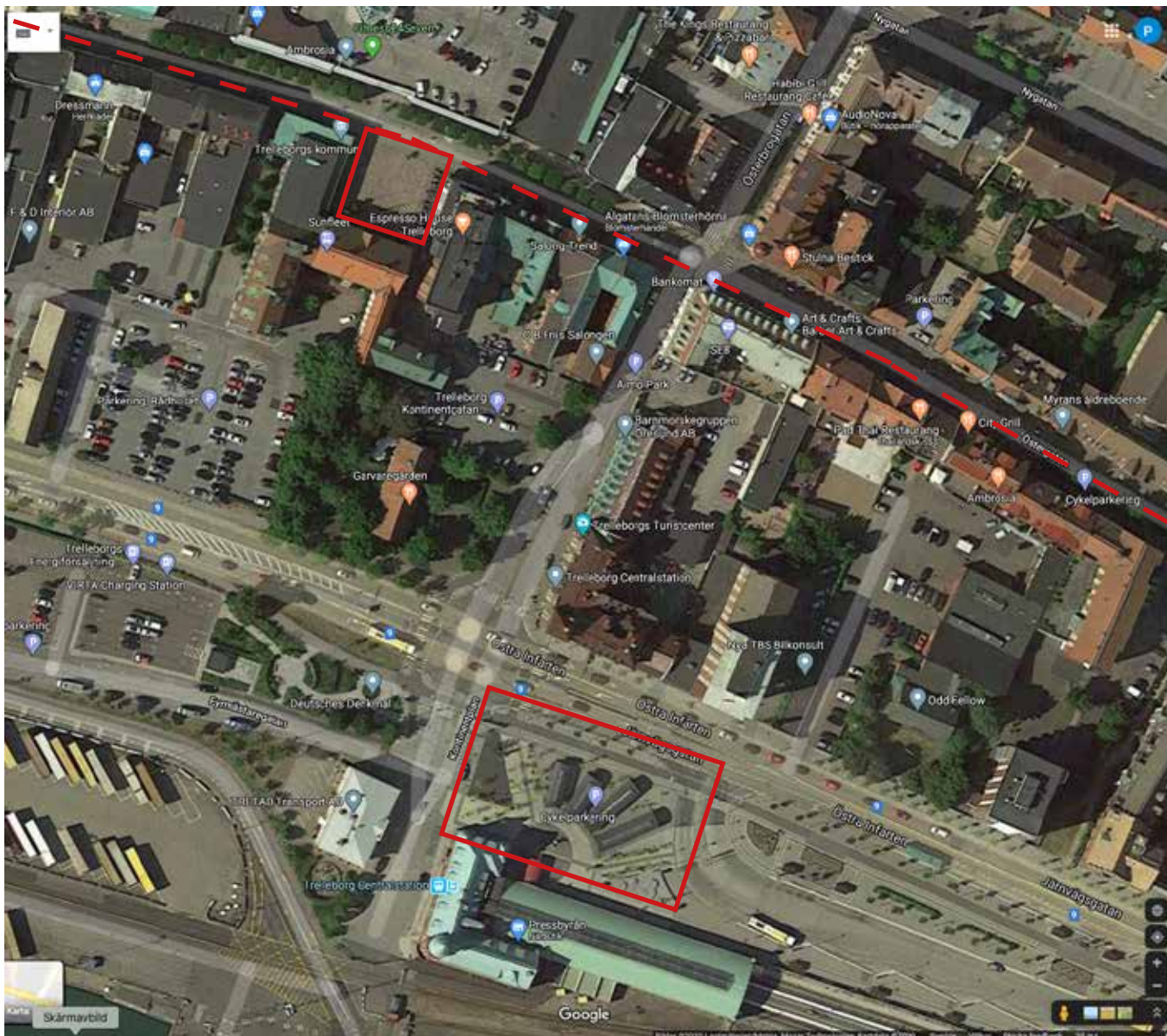
Platsbildning framför rådhuset på Algatan.

Gamla torg väster om Algatan.

I samband med att stationen åter öppnades för persontrafik år 2015 gjordes platsen framför stationen iordning. Tidigare har platsen väster om Kontinentplan iordningställts med häckar, träd, sittplatser och blomsterrabatter. Stationstorget har fått skydd för cykelparkering och träd och blomsterunor samt sittpaltser. Platsen ligger vid huvudstråk och nära station och busshållplatser vilket gör att många människor rör sig i området. Serviceutbudet är begränsat och det finns inte många andra anledningar att komma hit än att åka tåg, buss eller båt vidare någon annanstans. Det är en trevlig plats som visar omvårdnad i gestaltningen trots att stadslivsindex blir lågt med 28 poäng.

Förtätning av bebyggelse kring stationen skulle bidra till mer service och stadsliv i denna centrala punkt i staden.

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	8
Serviceutbud	0
Servicebredd	0

Målpunkter	0	Kringbygggt	0
Torgmarknad	0	Bilfritt	4
Specialupplevelser	4	Soligt	4
Sittplatser	0	Lagom stort	0
Aktiva bottenvåningar	0		
Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	2

Summa

28

Stationstorget från söder.

Stationstorget från norr.

Stationstorget på västra sidan om kontinentplan.

Stationen från norr.

Anderslöv är ett relativt litet samhälle med 2000 invånare och har ett äldre torg centralt beläget i samhället. De båda livsmedelsbutikerna i tätorten ligger direkt söder och nordväst om torget. Torget är kringbyggt med lägre bebyggelse men ger ett ganska ödligt intryck trots träd och buskinramning men med stora öppna parkerings- och torgytor. Landsvägen passerar på södra sidan av torget och här finns hållplatsläge för regionbussar. Serviceutbudet är relativt väl koncentrerat till torgets närhet men det saknas aktiva bottenvåningar mot torget. Torget är lagom stort men inte speciellt inbjudande. Totalt blir det ändå 37 poäng.

Torget borde få mer innehåll för att bli mer levande. Här behövs mer sittplatser och blomsterarrangemang, kanske en fontän och fler konstverk. Varför inte en paviljong med restaurang som kan befolka torget med uteservering. Busshållplatsen borde göras mer inbjudande och parkeringsplatserna borde tas bort då det finns många parkeringsplatser intill livsmedelsbutikerna.

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	4
Serviceutbud	0
Servicebredd	2

Målpunkter	0	Kringbyggt	6
Torgmarknad	0	Bilfritt	4
Specialupplevelser	2	Soligt	4
Sittplatser	0	Lagom stort	4
Aktiva bottenvåningar	0		
Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	3

Torget från sydöst.

Torget från nordöst.

Torget från norr mot busshållplatsen och livsmedelsbutiken.

Torget nordvästra hörn.

Vellinge kommun

Vellinge kommun har 36 825 invånare (2020) varav 6807 (2019) bor i centralorten Vellinge. En yta på 353 hektar ger en täthet på 19,28 invånare per hektar vilket är relativt högt för en mindre ort i Skåne. Vellinge kyrkby är från 1000-talet men det var på 1800-talet som den lilla kyrkbyn växte till ett stationssamhälle 1886 då järnvägen Malmö-Trelleborg byggdes. 1904 byggdes ett spår till Skanör och Falsterbo från Vellinge. 1960 fanns 1600 invånare i tätorten som växte till nästan 6000 år 1990. Den täta bebyggelsen i det gamla stationssamhället fick en gles funktionalistisk stadsbebyggelse under 1900-talets senare hälft som på 2000-talet förtätas för att ge mer stadsliv. I centrum finns tre offentliga rum på rad från det lilla torget i handelskvarteret via stortorget med många träd till den lummiga stadsparken i väster.

Både Skanör och Falsterbo fick stadsrättigheter på tidig medeltid och var viktiga handelsstäder långt fram i tiden. Under början av 1900-talet blev de både samhällena populära semesterorter och många sommarhus byggdes. Under 1960-talet och framåt byggdes sedan många villor och de båda samhällena växte samman.

Höllviken är kommunens största samhälle med 15 618 invånare (2019). Med en yta på 1312 hektar ger detta en täthet på 11,90 invånare per hektar. Även Höllviken utvecklades för sommarstugor på 1900-talet för att sedan blir mer permanent boende i slutet av 1900-talet. Idag har även flerfamiljshus byggts och den centrala delen av tätorten blir allt mer urban.

Avskärmad plats i centrala Vellinge.

Äldre bebyggelse i centrala Vellinge.

112 Vellinge centrum

Vellinge centrum har två torg intill varandra, ett lite kommersiellt torg och ett större torg, Stora torg, som är trädklätt i större delen och har parkering i väster och runt kanterna. De båda torgen är förbundna med två passager. Kring det mindre torget finns två restauranger, ett kafé och bageri, en klädbutik, en blomsterhandel, systembolaget, ett gym och en livsmedelsbutik i norra stora byggnaden. Detta är ett av de mer lyckade moderna små torgen i Skåne och har tre trevliga uteserveringar. Glasskiosk, pingisbord, träd och parasol ber en intim känsla. Stora torg är lummigt men saknar överblick då träden skymmer. Runt torget finns flera frisörsalonger, trafikskola, optiker och juvelerare. Här förekommer torgförsäljning och matvagnar. Antalet sittplatser är dock begränsade. Strax sydväst stora torg ligger stadsparken som medför tre olika offentliga platser på rad. Tätheten är relativt låg i centrum och huvudstråken ligger en bit från torget. Busshållplats finns norr om livsmedelsbutiken. Serviceutbud och bredd är relativt bra. Bottenvåningarna är mestadels aktiva och de äldre husen har detaljrikedom. Torgen är kringbyggda, lagom stora och bilfria med soliga lägen.

Förslag till förbättringar

Förtätning har skett öster om centrum och det finns stora möjligheter att även förtäta med flerbostadshus norr om de centrala torgen. På sikt borde även livsmedelsbutiken utnyttjas bättre genom flera våningar bostäder eller kontor ovanpå.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	0
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	2
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	4
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	32

Lilla torg från söder.

Lilla torg mot söder.

Stora torg mot öster.

Norra delen av lilla torg.

113 Höllvikens handelscentrum

Höllviken har ett handelsområde i norra delen av samhället med externhandelskaraktär. Anläggning har gestaltas med brutna tak för att ge en skånsk karaktär. Den centrala shoppinggatan ligger inomhus och fasaderna är slutna. Byggnaderna omges av stora parkeringar och iordningställda platser finns bara i anslutning till entréerna och en uteservering. Den enda kvalitet som kan ses är ett visst serviceutbud samt bredd med olika typer av affärer och restauranger. Anläggningen ligger helt skild från övrig bebyggelse och är uppbyggd kring biltrafiken. Det inbjuder inte att komma hit gående eller med cykel. Dock skall platsen ha ett plus för ambitionen att göra byggnaderna vackrare och anpassade till traditionell byggnadsform.

Förslag till förbättring

Här borde finns möjlighet att som på mobila i Malmö öppna upp anläggningen och komplettera med bostäder för att blanda funktioner och ge närhet till handel och service.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	0
Hållplats	0
Serviceutbud	4
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	0
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	0
Bilfritt	0
Soligt	0
Lagom stort	0

Summa

6

Entré från sydväst.

Uteservering i södra delen.

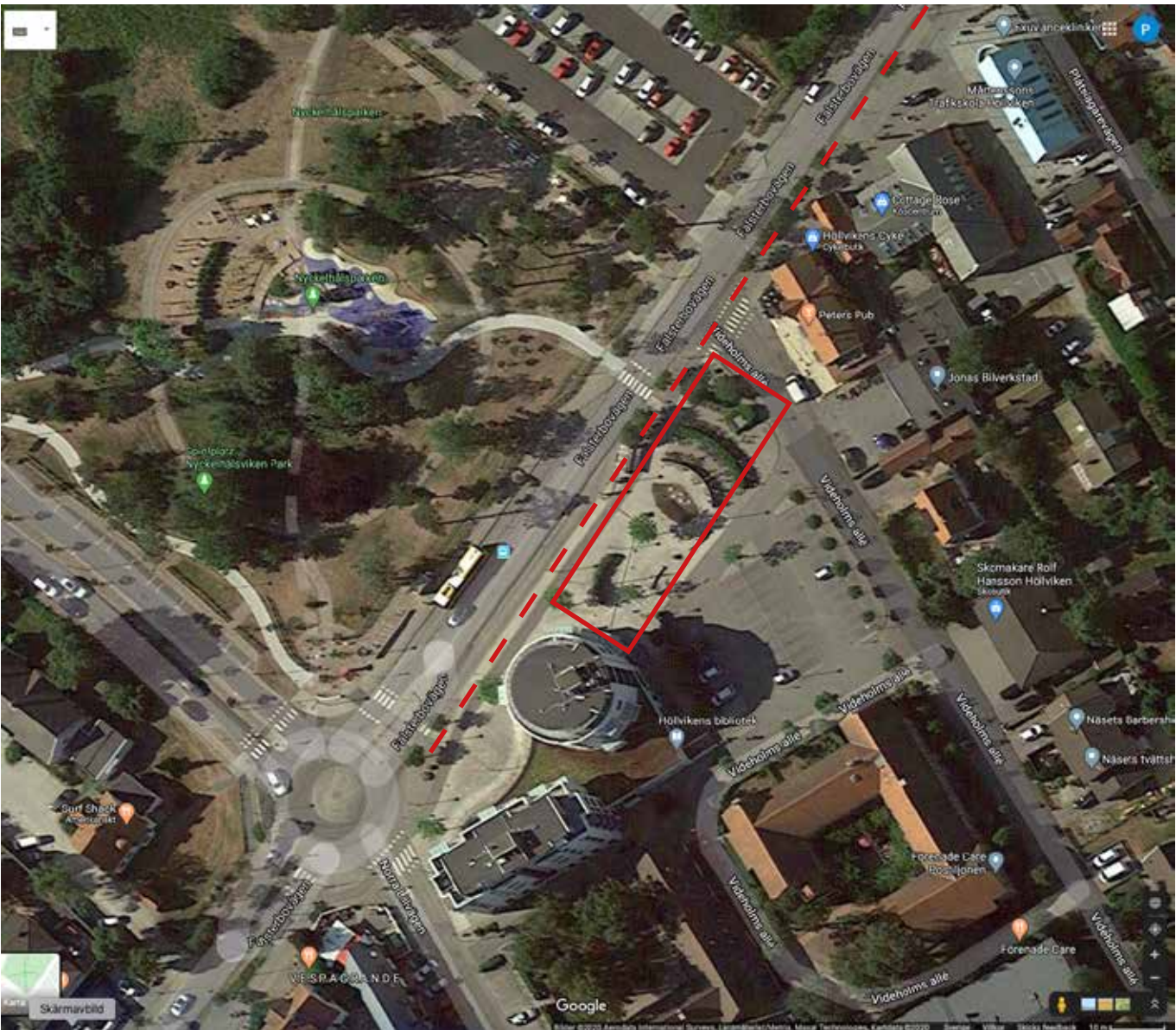
Norra fasaden.

114 Höllvikens centrum

Höllvikens centrumgata heter Falsterbovägen och har gles bebyggelse längs båda sidor med en del handel och service. På 2000-talet har ett nytt bibliotek och flerfamiljshus byggt med en rund form i norr och en böjd fasad mot gatan i väster. Norr om det nya huset har ett nytt torg skapats och ligger mitt emot den upprustade parken norr om Falsterbovägen. Torgytan omges inte av byggander utan vägar och parkeringsytor och får därmed inte något aktivt stadsliv. Här finns dock cykelparkering för resande med busslinjen som har hållplats intill. Platsen är omsorgsfullt gestaltad med flera fina kostverk. Tätheten är låg med placering intill huvudled med hållplats och en del speciellupplevelser samt bilfritt och med soliga lägen ger ändå 20 poäng.

Förslag till förbättring

För att torget skall få mer stadsliv behövs en byggnadskropp med aktiva bottenvåningar som stöd i öster på nuvarande parkeringsyta. Här finns då möjlighet att ha restauranger och kaféer med utservering som skapar stadsliv.

Stadslivsindex

Täthet	0	Målpunkter	0	Kringbyggt	0
Huvudstråk	4	Torgmarknad	0	Bilfritt	4
Hållplats	4	Specialupplevelser	4	Soligt	4
Serviceutbud	0	Sittplatser	0	Lagom stort	0
Servicebredd	0	Aktiva bottenvåningar	0		
		Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	20

Torgytan mot sydväst med det rudna huset i fonden.

Handelslokaler längs Falsterbovägen norr om torget.

Skulptur på torget.

Parken mitt emot torget.

115 Skanör centrum

Skanör domineras av gles villabebyggelse och ett modernistiskt handels- och servicecentrum byggdes på 1960-talet intill gamla stationen. Anläggningen har byggts om några gånger under åren. Huvudbyggnaden i väster är livsmedelsbutik med parkeringar på västra sidan. Ett litet torg har skapats i norra delen av parkeringsområdet vid entrén till livsmedelsbutiken. På baksidan av butiken finns folktandvård. Den södra bygganden är läkerstation och den västra är byggvarubutik och gym. Alla byggnaderna är envånings byggander med platta tak och huvudsakligen slutna fasader. Platsen mellan bygganderna kallas bäckatorget och har gestaltats med bäcker och broar med vattenlek. Här finns några större träd och den gamla stationen är restaurang med uteservering. Platsen har mer parkänsla än torg men knyter samman verksamheten i de kringliggande byggnaderna på ett bra sätt. Centrumanläggningen ligger vid huvudstråk med hållplats för buss och har ett relativt stort serviceutbud med bredd. Det finns en hel del specialupplevelser i området som är kringbyggt och bilfritt. Här finns soliga lägen och platserna är lagom stora. Totalt blir det 41 poäng.

Förslag till förbättringar

Vid framtida ombyggnad kan byggnaderna byggas på med fler våningar med lägenheten för att ge närhet till handel och service samt möjlighet för denna typ av boende i tätorten för bland annat ungdomar och äldre.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	4
Serviceutbud	0
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4

Summa

40

Torgplatsen framför entrén till livsmedelsbutiken i nordväst.

Parkering i västra delen.

Bäckatorget med nyligen iordningställd miljö i sydvästra hörnet.

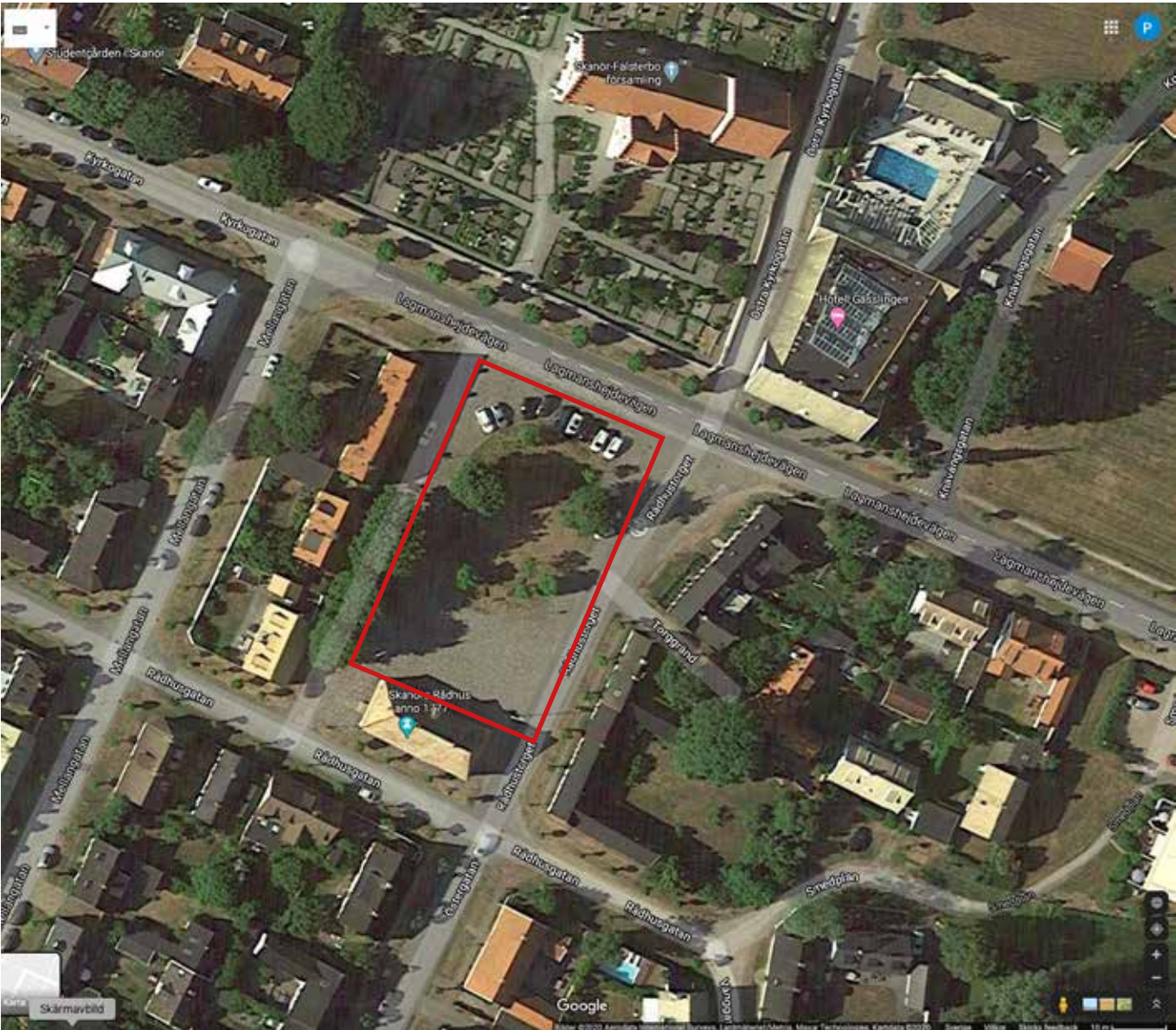
Bäckaparken mot öster med stationshuset till höger.

116 Skanörs gamla torg

Skanör fick sina stadsrättingheter redan under tidig medeltid och som sig bör placerades ett torg mellan rådhuset och kyrkan. Ursprungligen ett handels-torg och representativt torg som idag främst är en parkmiljö med kullerstensytor som minner om den historiska användningen. Torget ligger inte vid ett huvudstråk och har få besökare då det inte omges av målpunkter. Det är främst de kulturhistoriska värdena och att miljön är trevlig som ger poäng.

Förslag till förbättring

Eventuellt kunde fler sittplatser vara trevligt.

Stadslivsindex

Täthet	0	Målpunkter	0	Kringbyggt	6
Huvudstråk	0	Torgmarknad	0	Bilfritt	4
Hållplats	0	Specialupplevelser	2	Soligt	4
Serviceutbud	0	Sittplatser	0	Lagom stort	4
Servicebredd	0	Aktiva bottenvåningar	0		
		Detaljrika bottenvåningar	0		
				Summa	20

Gamla rådhuset i Skanör.

Gamla torget från norr.

Gamla torgets västra sida från söder.

Gamla torgets västra sida från norr.

117 Falsterbo centrum

Falsterbo har ett litet centrum med äldre bebyggelse i gatuhus och gårdar kring två torg. Skoltorget ligger i nordöst och är idag mer av en park än ett torg med gräsmatta och spridda buskar och träd. En berså med blomsterarrangemang finns i nordvästra delen. Runt torget parkerar bilar. Ett mindre torg ligger i södra delen intill huvudvägen ut mot fyren och golfbanan. På norra sidan ligger en livsmedelsbutik. På torget finns bänkar och viss torghandel. Torget är inramat med en kätting på stenstolpar. I övrigt finns några restauranger, hårsalonger och mindre butiker längs gatorna men inte mycket i form av serviceutbud eller bredd. Skanörs centrum fungerar som handelsområde även för falsterbo och många passerar Höllviken med sitt handelsområde på väg till jobbet i Malmö.

Förslag till förbättring

Skoltorget skulle kunna göras mer inbjudande med flera funktioner som lekplats, bollplan, fler sittplatser etc.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	4
Hållplats	0
Serviceutbud	0
Servicebredd	0

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4

Summa

Torget framför livsmedelsbutiken i Falsterbo centrum.

Skoltorget är idag en parkyta i centrala Falsterbo.

Storgatan i centrala Falsterbo från norr.

Storgatan i centrala falsterbo från söder.

Ystad kommun

Ystad kommun ligger på Skånes sydkust och har medeltida rötter. I kommunen bor 30 850 invånare (2020) varav 19940 (2019) bor i huvudorten. Staden upptar en yta på 1093 hektar vilket ger en täthet på 18,21 invånare per hektar. Första skriftliga noteringen om staden är från 1244. Kyrkan Sankta Maria är en av de äldsta tegelkyrkorna i Skåne. Direkt öster om kyrka anlades rådhuset och öster om detta det medeltida torget. Ett klostergrundades på 1200-talet och finns delvis fortfarande bevarat. Bland de äldsta husen finns landets äldsta korsvirkeshus från 1480. Staden växte i betydelse under senmedeltiden men avstannade sedan fram till industrialiseringen i slutet av 1800-talet. 1866 anlades järnvägen till Eslöv och 1874 till Malmö och sedan vidare till Simrishamn. Under denna tid utvidgades även hamnen och fick större betydelse. Staden blev också en militärstad med flera regementen och närheten till badstränder medförde en omfattande semesterbebyggelse. 1960 bodde 13 500 invånare i staden som växte till 15 700 år 1990.

Nyare bebyggelse har anpassat sig till den äldre i centrala Ystad.

118 Sankt Knuts torg

Norr om stationen i anslutning till den medeltida staden ligger Sankt Knuts torg. Den större södra delen är bilparkering medan den norra delen är torgyta med parkdel i väster. På norra sidan ligger konstmuseet och turistbyrån och slutna kvarter med 3-5 våningar avgränsar torget i väster och öster med levande bottenvåningar. Torget ligger längs huvudstråk och har nära till stationen och busslinjer vilket bidrar till stadslivet. Runt torget finns dock inte något omfattande serviceutbud och det är inte speciellt inbjudande att slå sig ner här. Främst är det en bilparkering och förtorg till museet. Betydsättningen blir ändå relativt bra med 46 poäng.

Förslag till förbättring

Parkeringsytan skulle kunna minska till förmån för större torgyta med fler sittplatser och mer inbjudande med avgränsad häckar och träd.

Stadslivsindex

Täthet	6	Målpunkter	6	Kringbyggt	6
Huvudstråk	8	Torgmarknad	0	Bilfritt	0
Hållplats	8	Specialupplevelser	4	Soligt	4
Serviceutbud	0	Sittplatser	0	Lagom stort	4
Servicebredd	0	Aktiva bottenvåningar	0		
		Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	46

Torgets västra del.

Konstmuseét från söder.

Torget från norr.

Torgets östra sida.

119 Stora torget

Det medeltida torget lutar mot öster från Rådhuset i väster. Torget är stensatt och omges av gamla byggnader i norr med nyare i öster och söder i 2-4 våningar. Staden har hög täthet runt torget som ligger vid flera viktiga huvudstråk. Serviceutbud och bredd är stort med koncentration till stora östergatan som är den viktigaste handelsgatan. Det bedrivs torghandel på torget och här finns kostverk, fontän, ett träd, några sittplatser som ger upplevelsevärden. Bottenvåningarna är öppna i öster men relativt slutna i norr, väster och söder. I övrigt är det ett mysigt kringbyggt torg som är lagom stort och inbjuder till besök. Biltrafiken är inte påträngande och torget har en flexibel användning med både stora arrangemang och daglig handel.

Förslag till förbättring

Inga direkta förslag mer än fler sittplatser.

Stadslivsindex

Täthet	6
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4

Summa

44

Torghandel på stora torg.

Sittmöjligheter under trädet på torget.

Tillfälliga sittplatser kring fontänen på torget.

Torget från sydväst.

120 Storgatan

Den viktigaste handelsgatan i Ystad är Östra storgatan som går från stortorget till österportstorg i väst-östlig riktning. Gågatan slingrar sig fram och kantas av gamla fina hus med detaljrika fasader. Tätheten är relativt hög med stort och brett serviceutbud. Det finns några mindre platsbildningar där fasaderna drar sig tillbaka men annars är det främst ett stråk för rörelse. Bottenvåningarna är aktiva och hela stråket är kringbyggt och bilfritt med lagom bredd för att promenera. Samtidigt finns det utrymme för uteserveringar på gatan. Sammantaget blir det högt betyg med 65 för stråket och det hade varit mer om det funnits mindre torg längs sträckan med sittplatser och soligt läge.

Förslag till förbättringar

Inga förslag.

Stadslivsindex

Täthet	6	Målpunkter	2	Kringbyggt	6
Huvudstråk	8	Torgmarknad	0	Bilfritt	4
Hållplats	0	Specialupplevelser	4	Soligt	0
Serviceutbud	8	Sittplatser	0	Lagom stort	4
Servicebredd	6	Aktiva bottenvåningar	8		
		Detaljrika bottenvåningar	8		
				Summa	64

Östra storgatan.

Östra storgatan.

Östra storgatan.

Östra storgatan.

121 Österportstorg

I östra delen av centrala Ystad finns ett mycket grönt torg i Österportstorg. Torget ligger vid Östra storgatans östra möte med Jennygatan och Surbrunnsvägen. På norra sidan av torget ligger Österportsgymnadsiet med sin stora pampiga byggnad från tidigt 1900-tal. Torget domineras av stora plataner vars kronor täcker nästan hela torget förutom ett parti i söder kring en nedsäkt plats mitt emot nya rådhuset. Torget ger en medelhavskänsla med sina stora plataner och skuggar skönt under somardagar. Här finns förekommer torgförsäljning och flera matvagnar bidrar till stadslivet. Tätheten runt torget är relativt hög med viktiga huvudstråk. Serviceutbud saknas kring torget som omges av slutna bottenvåningar. Torget är dock bilfritt och kringbyggt samt lagom stort vilket gör det inbjudande.

Förslag till förbättringar

Torget har en unik prägel och ligger strategiskt i staden så det fyller sin funktion. Mer sittplatser kunde dock vara önskvärt för att ge plats åt mer människor och möten.

Stadslivsindex

Täthet	6	Målpunkter	0	Kringbyggt	6
Huvudstråk	8	Torgmarknad	0	Bilfritt	4
Hållplats	0	Specialupplevelser	4	Soligt	0
Serviceutbud	0	Sittplatser	0	Lagom stort	4
Servicebredd	0	Aktiva bottenvåningar	0		
		Detaljrika bottenvåningar	0	Summa	32

Torget från nordväst.

Södra delen av torget från söder.

Västra delen av torget från norr.

Torget mot söder.

Åstorps kommun

Åstorps kommun ligger i nordvästra skåne på gränsen mellan Söderåsens västra utlöpare och Ängelholmsslätten. I kommunen bor 16 000 invånare (2020) varav 10 538 i huvudorten (2019). Tätorten är 777 hektar vilket ger en täthet på 13,56 invånare per hektar. Åstorp utvecklades som så många andra tätorter som en järnvägsknut i slutet av 1800-talet. Spår av de äldre tegelbyggnaderna finns kring stationen. Järnvägen är fortfarande i drift med förbindelse mellan Helsingborg och Hässleholm. År 1900 bodde 834 invånare i Åstorp vilka hade ökat till 4300 år 1960. En viktig anledning var industriutvecklingen i kommunen med bland annat gruvdrift och stenbrott. År 1990 hade antalet invånare ökat till 8 300 för att sedan stanna av och först i slutet av 2010-talet öka igen genom invandring. Åstorp har ett relativt litet centrum med handel och service centrerat kring torggatan. Gatunätet i rutnät går 45 grader från stationsläget med stationen i nordöstra delen av centrum. Väster om Åstorp har det öppnats ett stort externhandelsområde kring millenieskiftet och konkurrensen med centrumhandeln är hård.

Stationen i Åstorp.

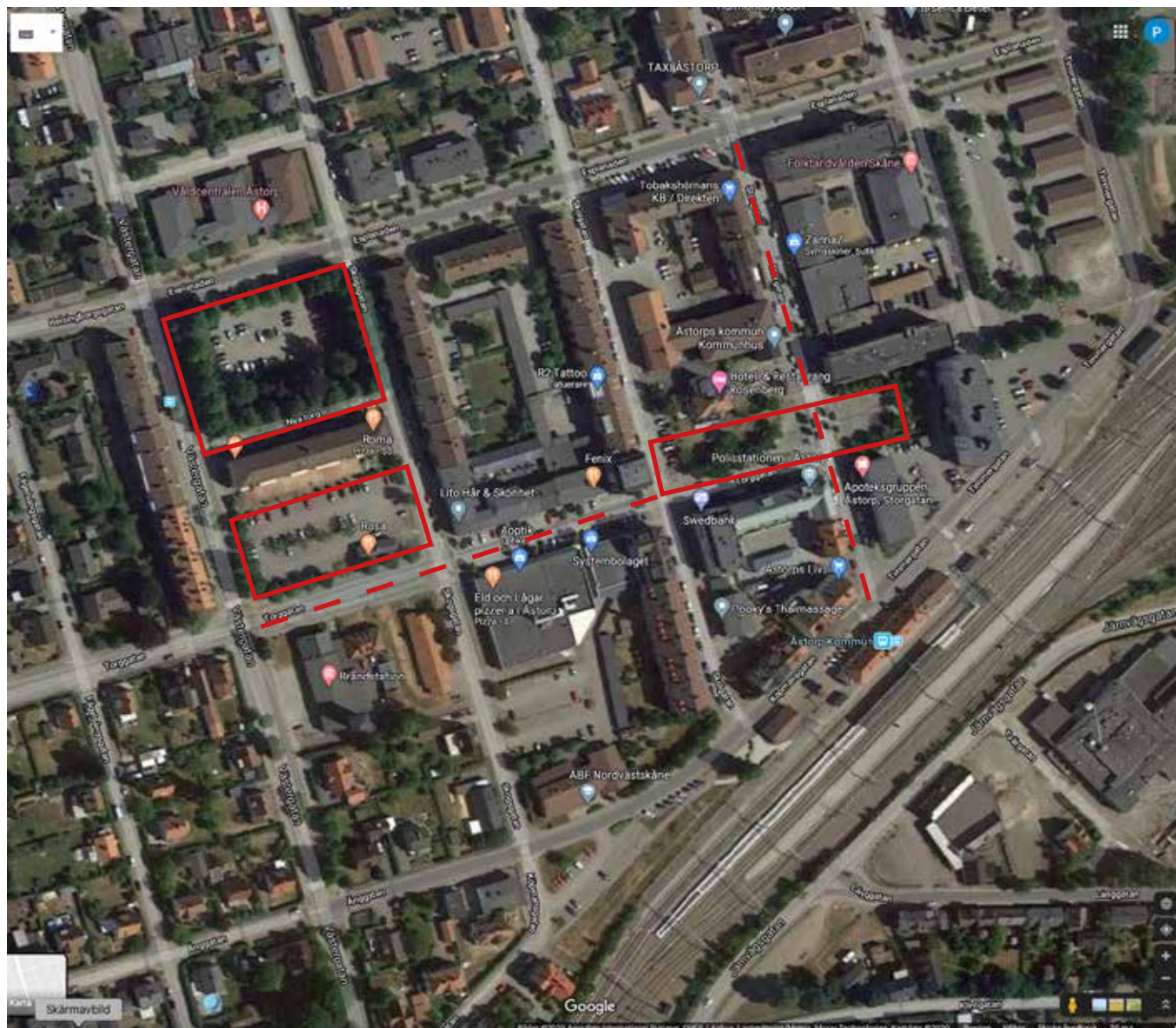
Torggatan i centrala Åstorp.

122 Åstorps centrum

I centrala Åstorp finns tre platsbildningar där torget vid torggatan östra del upplevs som mest central. Här är det bara ett kvarter från stationen och platsen omges av höga byggnader i väster och öster. Torggatan har en del affärer och restauranger längs sin relativt moderna bebyggelse på båda sidor. Ett kvarter västerut ligger ett torg som används för parkering. Ett gatukäk ligger på torgets södra sida och torget omges av trädtrader. Även i norra delen av kvarteret, norr om ett bostadshus som avskiljer de båda delarna, ligger ytterligare ett trädkantat torg som används som parkering. Miljön är mer lummig här med uppväxta träd. Tillsammans bildar stråket med tre torgbildningar ett centrum med relativt hög täthet och närhet till huvudstråk och tågstation. Serviceutbudet är inte speciellt stort men har en viss bredd. Det finns inte speciellt många inbjudande platser att slå sig ner längs stråket förutom längst upp i öster. Aktiva bottenvåningar finns bara delvis längs Torggatan. Alla torgen är kringbyggda men få verksamheter vänder sig ut mot platserna. Biltrafiken är dominerande på alla platserna. Totalt blir det 32 poäng.

Förslag till förbättringar

Tätorten saknar ett koncentrerat torg med samlade verksamheter för att kunna skapa ett levande stadsliv. De två stora torgen används för bilparkering som skulle behöva lokaliseras någon annanstans för att skapa en mer inbjudande miljö. Viss förtätning skulle gynna stadslivet och även skapa ett mindre torg som bättre passar behovet i den lilla tätorten.

Stadslivsindex

Täthet	6
Huvudstråk	4
Hållplats	4
Serviceutbud	0
Servicebredd	2

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	0
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	6
Bilfritt	0
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	30

Torgplatsen framför kommunhuset på norra sidan av Torggatans östra del.

Torggatan från väster.

Torggatan från öster.

Den sydvästra platsbildningen med parkeringsplats.

Ängelholms kommun

Ängelholms kommun har 42 800 invånare (2020) varav 28 381 (2019) bor i centralorten. Med en yta på 1971 hektar ger detta en täthet på 4,40 invånare per hektar vilket är mycket lågt i ett skånskt perspektiv. Framför allt beror detta på stor grönområden kring Rönneå och gles bebyggelse i ytterområdena samt stora verksamhets- och handelsområden. år 1516 flyttades den gamla staden Lutertun hit från sin plats närmare än mynning. Redan 1547 beordrades borgarna flytta till Landskrona och bara en mindre hussamling blev kvar. 1767 återfick Ängelholm stadsrättigheter och växte åter i storlek. Under 1800-talet kom industrialiseringen igång och staden växte snabbt. Dessutom innebar närheten till Skäldervikens sandstränder att staden blev en semesterort. År 1960 hade staden vuxit till 11 600 invånare vilka 1990 hade vuxit till drygt 19 000. Centrum är samlat på en landtunga som omges av Rönneå på västra, södra och östra sidan med Storgatan som bärande axel i nord-sydlig riktning. Stationen ligger 500 meter väster om centrum där också regionbussarna utgår. Staden har främst vuxit österut och söderut på tidigare sandiga jordbruksmarker medan de sandiga markerna i väster mot havet har planterats med tallskog och bebyggt med sommarstugor.

Skälderviken är ett mindre samhälle vid kusten norr om Ängelholm med äldre bebyggelse i fiskeläget och nyare villor innanför.

Storgatan i centrala Ängelholm.

Rönneå rinner genom Ängelholm och omgert centrum på tre sidor.

Stora torg ligger centralt i Ängelholm i korsningen mellan Storgatan och Östra vägen. Torget fanns i början av 1800-talet och har det lilla rådhuset på västra sidan som i övrigt övergår i en parkanläggning mot kyrkan och kyrkogården. I söder ligger Järnväggsgatan med relativt hög bebyggelse i 5-6 våningar och aktiva bottenvåningar med butiker och restauranger. På östra sidan ligger Storgatan som är den centrala shoppinggatan med 2-3 våningar och aktiva bottenvåningar. På norra sidan finns kulturhuset med bibliotek och galleri samt bank. Den centrala staden har en relativt hög täthet och torget ligger vid viktiga huvudstråk. Stationen ligger 500 meter västerut. Serviceutbudet är relativt stort och brett. Kring torget finns flera viktiga målpunkter samt torghandel och specialupplevelser i form av kostverk och turistbyrå. Antalet sittplatser är begränsade. Bottenvåningarna är aktiva på tre sidor med detaljrikedom. Torget är lagom stort och kringbyggt med trädrader runt som ger skygga och lä. Biltrafiken är bara tillåten i söder på Härnväggsgatan. Totalt blir det höga 67 poäng vilket är mycket högt för en stad i denna storlek.

Inga förslag på förbättring förutom fler sittplatser på torget.

Täthet	6
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	6	Kringbygggt	6
Torgmarknad	4	Bilfritt	4
Specialupplevelser	4	Soligt	4
Sittplatser	0	Lagom stort	4
Aktiva bottenvåningar	8		
Detaljrika bottenvåningar	4	Summa	62

Bibliotek och galleri vid nordvästra hörnet av torget.

Östra sidan av torget.

Turistbyrån i det gamla rådhuset på västra sidan av torget.

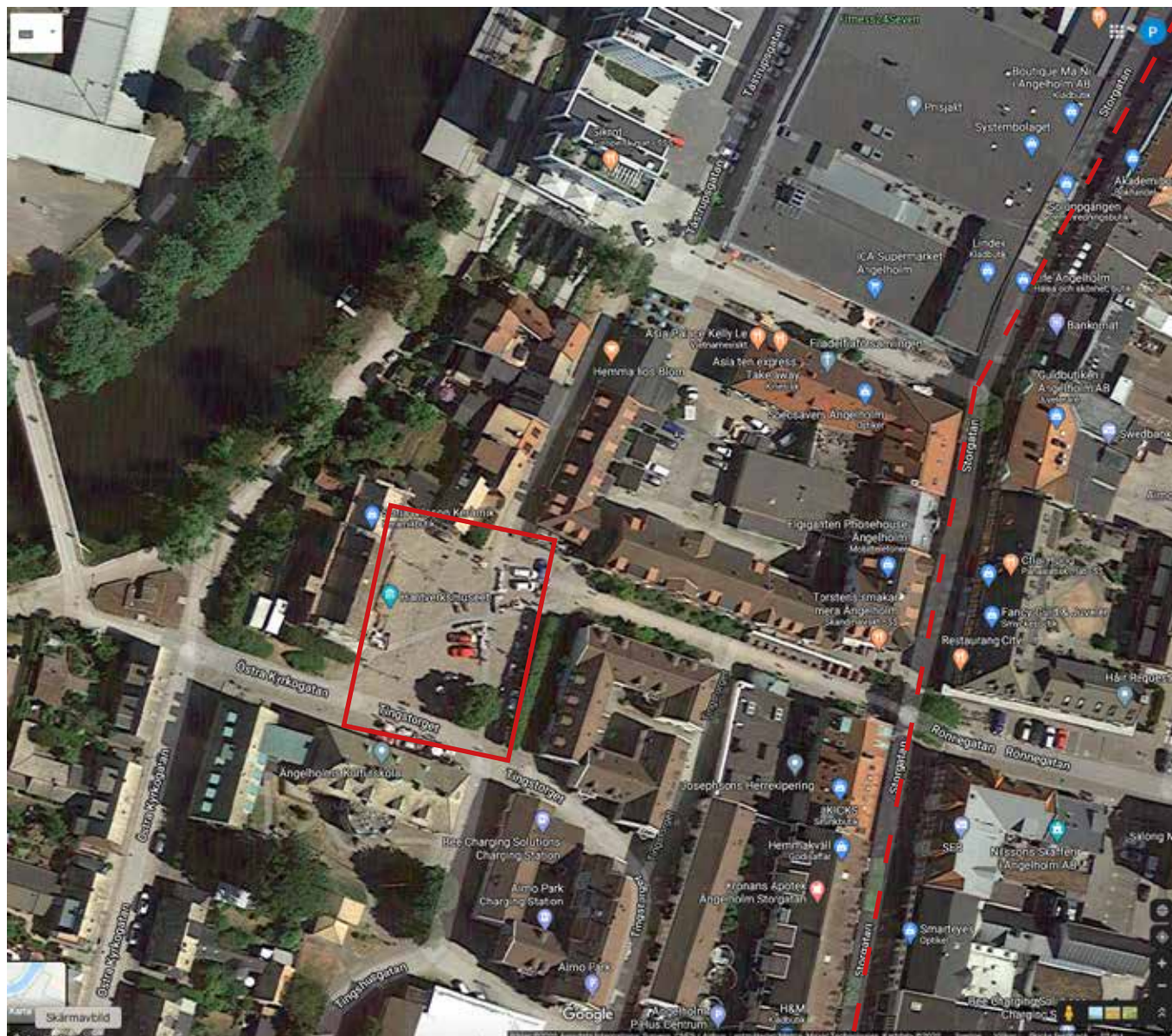
Kyrkan som ligger väster om torget.

124 Gamla torg

Detta är Ängelholms medeltida torg som idag inte har någon viktig funktion men är ett mycket trevligt historistadsrum. När handeln flyttar till andra platser blir de äldre torgen främst rekreativa torg men här har inte restauranger etablerats och stadslivet är sparsamt. Torget ligger 50 meter norr om kyrkan och utgörs av en kvadratisk kullersten-satt plats med det gamla häktet som dominerande byggand i väster. Ån ligger bara 50 meter i väster och 100 meter österut ligger storgatan som är den centrala handelsgatan. På östra sidan finns en klippt lindrad som ger skugga på denna del av torget samt en stor äkta kastanj. Flera konstverk finns utsatta på torget och utgör attraktion. Kringliggande bebyggelse är främst privatbostäder i äldre stil. Platsen är mycket fint utformad och inbjuder till rofylld vila.

Förslag till förbättring

Inga förslag.

Stadslivsindex

Täthet	6
Huvudstråk	0
Hållplats	0
Serviceutbud	0
Servicebredd	0

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggd	6
Bilfritt	0
Soligt	4
Lagom stort	4

Summa

24

Torget från öster.

Torget's nordöstra del.

Storgatan 100 meter öster om torget.

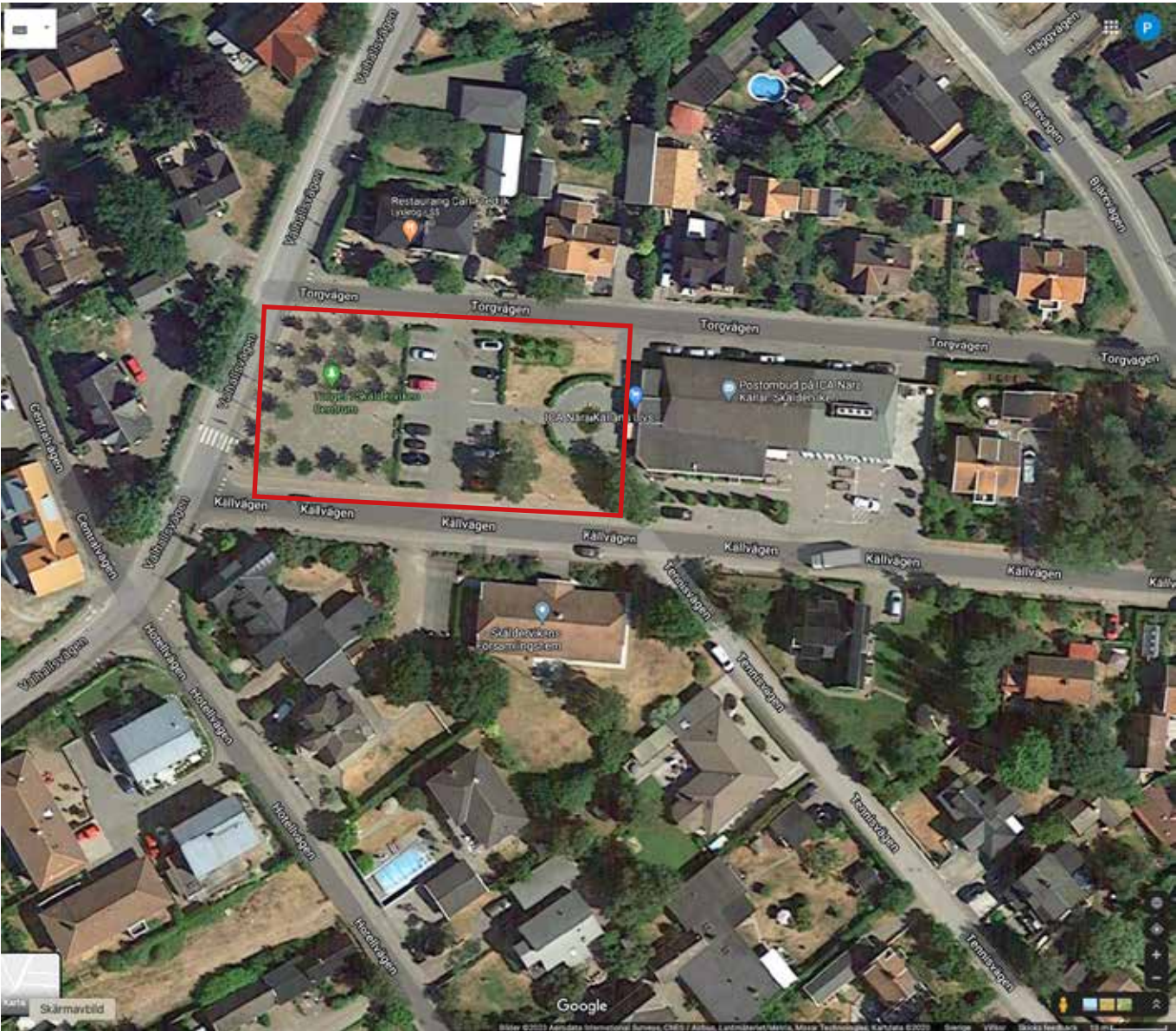
Storgatan 100 meter öster om torget.

125 Skälderviken

I det lilla samhället Skälderviken i norra delen av Ängelholms kommun, nära Skälderviken, ligger en trevlig plats som främst utgör ett bra exempel på hur en livsmedelsbutik kan kombineras med en attraktiv plats. Tätheten är låg och det finns inga andra verksamheter än butiken men som den viktigaste målpunkten i samhället är den omvårdade platsen viktig. Västra delen av platsen är en grusad torgyta med uppstammade körsbärsträd samt blomsterurna, skulptur och vattenpump. Österut följer en bilparkering med bokhäckar runt för att följas av en gräsmatta och sedan en mycket trevlig entréplats framför butiken med halvcirkenformad bokhäck, sittplatser längs häcken och en fontän i mitten med rolig ljudbild. Butiken är nyligen iordningställd och ger ett mycket fräscht intryck. Även om stadslivsindex blir lågt så är detta en av de bästa platserna framför en livsmedelsbutik i Skåne.

Förslag till förbättringar

Inga förslag.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	0
Serviceutbud	0
Servicebredd	0

Målpunkter	0
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggd	0
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	4
Summa	24

Entrén till butiken med den fina platsen framför.

Torgytan från butiken mot väster.

Torget västra del med en liten utblick mot havet i sydväst.

Södra fasaden på butiken är välvårdad med cykelställ, sittplatser och klättrväxter.

Örkelljunga kommun

Örkelljunga kommun ligger i norra Skånes skogsbygd och har 10 435 invånare (2020) varav cirka hälften 5 442 (2019) bor i centralorten. Med en yta på 785 hektar ger det en täthet på 6,93 invånare per hektar vilket är mycket lågt. Som flera andra tätorter i skogsbygden är traditionen att bygga glest med fristående hus på tomten och avstånd till grannar och gata. Örkelljunga är en kyrkby som var liten fram till järnvägen kom i slutet av 1800-talet och hade ett stort omland. Med järnvägen kom också mer tät bebyggelse längs huvudgatorna och stationsområdet. 1960 bodde 3000 invånare i tätorten vilket hade vuxit till 4500 år 1990. Därefter har invånarantalet bara vuxit marginellt. I centrum strålar fyra vägar ihop i en rundell, det är Ängelholmsvägen, Hallandsvägen, Hässleholmsvägen och bangatan. På 1960-talet drogs genomfartstrafiken på väg E4 norr om centrum och när den nya motorvägen öppnades år blev tätorten allt mer avskild från genomfartstrafik vilket påverkat handel och service.

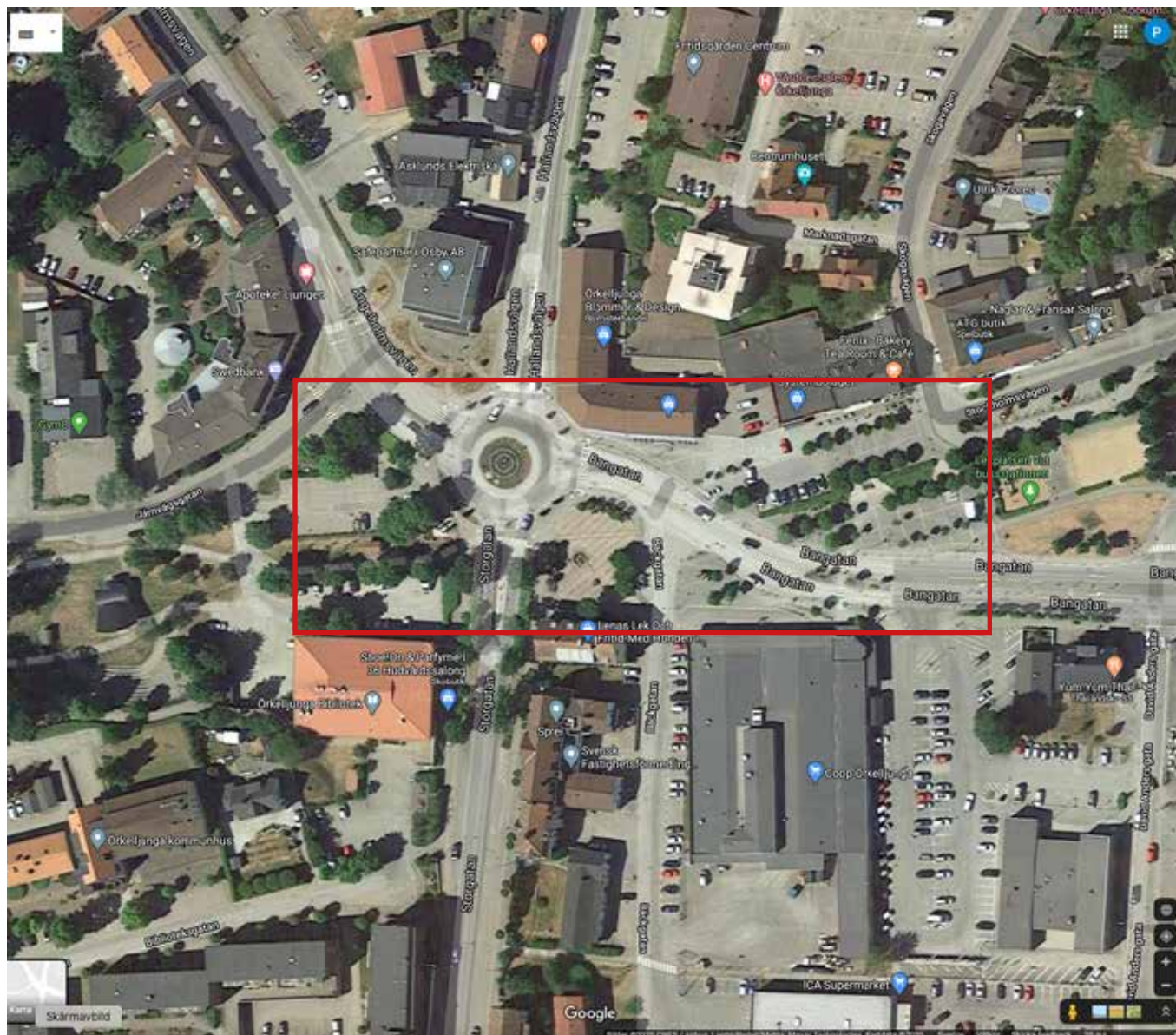
Rondellen i centrala Örkelljunga.

126 Örskelljunga centrum

Örskelljunga centrum är koncentrerat kring vägkorsningen som idag är en rondell för huvudstråken i tätorten. Här passerade förr järnvägen i öst-västlig riktning och rester av spårområdet kan fortfarande skönjas. Kring spårområdet har det utvecklats en stor öppen plats som är avskuren av vägtrafiken i flera olika delar. Huvuddelen av servicen och handeln ligger kring den öppna platsen. I söder finns en stor livsmedelsbutik med parkeringsytor, norr om denna finns ett större torgrum i flera nivåer på grund av topografin med systembolag och flera butiker och restaurang i norr. Här sker även en del torghandel. Väster om livsmedelsbutiken finns en torgyta med sittplatser och kostverk där spåren ligger kvar i torgytan. Storgatan går söderut från rondellen och kantas av en del handel och service. Väster om rondellen finns en parkering och parkytor med träd vid det gamla spårområdet. Nordväst om rondellen finns banklokaler och apotek. Norr om rondellen vid Hallandsvägen finns också en del butiker och restaurang. Tätheten är relativt låg men placeringen central vid huvudstråken. Serviceutbudet är förhållandevis stort och brett. Genom att den stora öppna platsen är uppdelad i många deltorg ges många olika miljöer att välja mellan för att slå sig ner. Biltrafiken är störande men bidrar samtidigt till att ge liv och rörelse intill torgytorna. Byggnaderna runt platsen ligger ganska glest och bidrar inte med aktiva bottenvåningar mer än på några få platser.

Förslag på förbättringar

Vad som skulle kunna rekommenderas är att förtäta mer främst i sydöst kring de låga livsmedelsbutikerna med stora parkeringsplatser.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	8
Hållplats	4
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	2
Torgmarknad	4
Specialupplevelser	4
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggd	0
Bilfritt	4
Soligt	4
Lagom stort	0

Summa

34

Torgytan sydöst om rondellen.

Torgytan norr om livsmedelsbutiken.

Torgytan i nordöstra delen av den öppna platsen.

Den sluttande torgytan från norr mot livsmedelsbutiken i söder.

Östra Göinge kommun

I Östra Göinge kommun bor 15 024 invånare (2020) och av dess bor 3 538 (2019) i centralorten Broby. Med en yta på 390 hektar ger det en täthet på 9,07 invånare per hektar och visar på en gles byggnadstradition i skogsbygden med hus i trädgård. Broby växte fram som en stationsort vid järnvägen mellan Hästveda-Karpalund och har en äldre tegelbebyggelse kring stationsområdet som fortfarande syns i centrum även om järnvägen är nedlagd sedan 2002. Service och handel är utspridd i centrum med lite tätare bebyggelse kring gästgivargården som också har en torgyta på östra sidan. 1960 bodde knappt 2000 invånare i Broby som ökade till 3100 år 1990. Sedan dess har befolkningen legat relativt konstant och till och med minskat något kring millennieskiftet.

Marklägenheter vid Storgatan intill biblioteket.

127 Broby centrum

Broby centrum har en gles och utspridd bebyggelse utan tydlig urban karaktär. Centralt ligger gästgivaregården med en torgyta i väster. Torget är kringbyggt på två sidor och öppet mot parken i söder och trädgård i öster. Norra sidan av torget är Torggatan som har lite urban karaktär med aktiva bottenvåningar och bostadsvåningar ovanför. Längs torggatan finns kafé, bank, järnhandel, blomsteraffär och gästgiveri. Centrum ligger lite avskilt från huvudstråken i tätorten och livsmedelsaffärer ligger vid huvudstråken. Karaktären på centrum är rekreativt med mycket parkmark och gröna trädgårdar. Själva torget används främst som parkering för gästgivargården. Bilen är närvarande i hela centrum.

Förslag till förbättring

Tätorten har stora möjligheter till förtätning, speciellt på det gamla bangårdsområdet. Ett torg skulle kunna skapas väster om gästgiverikvarteret med kompletterande bebyggelse på övriga tre sidor för att få en kringbygd plats med tät bebyggelse och samlad handel och service. Inspiration kan hämtas från Perstorp med liknande förutsättningar. Fler målpunkter och verksamheter skulle kunna förläggas centralt och det behövs mer sittplatser centralt. Ny bebyggelse bör ha aktiva bottenvåningar och ett nytt torg skall vara bilfritt.

Stadslivsindex

Täthet	0
Huvudstråk	4
Hållplats	4
Serviceutbud	2
Servicebredd	2

Målpunkter	2
Torgmarknad	0
Specialupplevelser	2
Sittplatser	0
Aktiva bottenvåningar	0
Detaljrika bottenvåningar	0

Kringbyggt	0
Bilfritt	0
Soligt	4
Lagom stort	0
Summa	20

Broby gästgivaregård med torget framför.

Det gamla stationsområdet är ny park i centrala Broby.

Torggatan med gästgivaregården i bakgrunden med kyrkspiran som sticker upp bakom.

Torggatan från väster.

